

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

MAI SZÁMUNK 5 CENT.

VI. Évfolyam. 95. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa., CHICAGO, Ill., PÉNTEK, 1909. NOVEMBER 26-án.

VI. Year. No. 95.

Felavató-beszédek.

UTÓHANGOK A MAGYAR MENHÁZ MEGNYITÁSÁHOZ.

Nem keresünk eseményt a kákán. Különösen nem a new yorki magyar menház felavatása alkalmából. Mi, akik lelkünknek melegével támogattuk éveken át a magyar menház ügyét, büszkék vagyunk arra a hatalmas, kényelmes és modern épületre, mely a magyar kormány segítségével emelkedett a bevándorló magyarok számára New Yorkban a Pearl és Moore utcák sarkán. S mi láttuk volna legszívesebben, ha annak a jótékony intézetnek megnyitása és felavatása oly keretben folyt volna le, mely minden magyar embernek a szívét teljesen kielégítette volna: s amelyről azt mondhattuk volna: valahára egy magyar ünnepség Amerikában, amely csak örömet hagy maga után és semminemű keserűséget.

Nem így történt. A felavatási ünnepségen oly beszédek hangzottak el, amelyekre az öntudatos magyar sajtó már csak azért is tartozik reflektálni, nehogy azt higgyék, hogy magunkévá tettük az ott hangzottakat eszméket. S midőn azokra a beszédekre ime reflektálunk, nyomtával jelentjük ki azt, hogy nem személyekkel kívánunk foglalkozni, hanem csak a szavakba domborított gondolatokkal, amelyek azon a felavatási ünnepre kifejezésre jutottak.

Az egyik szónok, Ambrózy báró nagykövetségi tanácsos, nagyszabású beszédet mondott, amelyről már lapunk előző számban kijelentettük, hogy józan, logikus, magyar érzésre és magyar gondolkodásra való beszéd volt. És még sem érthetünk egyet az abban a szép beszédben kifejezésre jutott eszmékkel.

Abban a beszédben ugyanis az amerikai magyarságot kárhoztatják, amiért nem teremtett még meg nagyobb szabású közjótékonyági és közművelődési intézményeket, holott, így mondá a szónok, az amerikai magyarságnak valóban óriási munkát teremtett volna, ha a magyar állam szellemi és anyagi támogatása élvezetében és szoros kapcsolatban a közös képviselővel, az erők tömörülése által állandóan lépne át a teremtés terére.

Aláírjuk ezt az utolsó betűig, csak az az észrevétellel, hogy a mulasztásokért a felelősség sem Amerika magyarságot terheli, hanem az azelőtti magyar kormányokat és különösen az itteni magyar külképviseletet. Mert ugyan mióta részéül a magyar állam Amerika magyarjait szellemi és anyagi támogatásban? Mióta keresi a magyar állam az ő kormánya útján az amerikai magyarokkal az összekötő kapcsolatot? S különösen mióta vált a „szoros kapcsolat” az itteni külképviselet és az itteni magyarok közt lehetővé? Még csak néhány év előtt az egyes konzulátusok mindmégannyi melegágyai voltak a magyargyűlöletnek. S maga a nagykövetség kutyába sem vette itt sem a magyar állameszmét, sem az itteni magyarokat. Avagy intézkedett-e a nagykövetség akkor, amikor Hazletonban halomra ölték a magyarokat? Mit tett a nagykövetség akkor, amikor West Virginiában rabslolgaságban tartottak magyarokat és ostorapásokkal tették őket? Mit tett a nagykövetség azok érdekében, akik Alabama állam rabslolgatartóinak lettek kiszolgáltatva s akik végre a Florida állambeli Pensacolában éhen vesznek, ha mi köze nem léptünk volna?

Az itteni magyarság tehát nemcsak hogy kápat nem létesíthetett a külképviselettel, hanem szomorú és sok esetben fellázító tapasztalatai alapján vérré vált benne a gondolat, hogy éppen a külképvise-

letben kell látnia leghalásosabb ellen-ségét. Ez persze harmadfél év óta kellemesen megváltozott. Mikor az itteni külképviselet valahára kötelességére ébredt az itteni magyarsággal szemben, ez nemcsak hogy ki nem tért „a szorosabb kapcsolatok” létesítése elől, hanem mohón és halálisan ragadta meg a feléje kinyújtott baráti jobbot.

Mindezekből látható, hogy az eddigi mulasztások dehogyan terhelhetik a magáragyított, kenyérrért küzdő, sok esetben agyongázolt magyarságot. Most, hogy a kapcsolatok létrejötte, Ambrózy báróval mi is bízunk abban, hogy egy szebb és áldásosabb jövőnek küszöbén állunk.

Egy másik beszéd ellen, amely beszédet maga a nagykövet mondotta el, határozottan tiltakozunk. Azt nem engedhetjük meg, hogy egy magyar közjótékonyági intézmény felavatását arra használják fel, hogy bálványimádásra tanítsák az Amerikába szakadt magyarokat.

Ne értsen félre bennünket senki. Mi nem kifogásoljuk azt, hogy abban a menházban, mely a külképviselet révén a magyar kormánytól kieszközölt támogatással létesült, Ferencz József képét helyezték el. Azt sem kifogásoljuk, hogy Hengelmüller báró nagykövet, amikor azt a képet leleplezte, szabad folyást engedett lojális érzelmeinek. Dehogyan kifogásoljuk. Mi tudjuk, hogy Hengelmüller ur első sorban eszázúri urat képviseli s ebbeli minőségében bizonyos tekintetekkel tartozik — önmagának.

Hanem az ellen már igenis tiltakozunk, hogy Hengelmüller ő kegyelmessége kedvenc mesteriségét velünk szemben is érvényesíteni akarta, hogy házasságot akart követteteni köztünk amerikai magyarok és Ferencz József közt. Az ellen tiltakozunk, hogy Hengelmüller ur Ferencz Józsefet mint rólunk amerikai magyarokról jószágosan gondoskodó atyát állítsa elének ugyanakkor, amikor odahaza forradalomban vagy az idegenbe kergeti a magyarokat az ő minden gyakorlati és eszményi nemzeti törekvést megtagadó rideg magartartásával. Az Amerikába szakadt magyar megváltozott, megjavult látóképességgel szemléli Magyarország viszonyait. Itt meglátta és megtanulta azt, hogy ez ország azért fejlődött röpké néhány évszázadban a legkezdetelegesebb állapotokból államóriássá, mert nemzeti és gazdasági fejlődését, a nép közös akaratát nem bénította meg senki és semmi. És ezzel szemben tekintetünket visszafordítva szülőhazánk felé, azt kell látnunk, hogy az ezeréves Magyarország gazdaságilag azért nem bír fejlődni, nemzetileg nem erősödni azért nem bír, mert a nemzet és ennek törekvései közt mint akadály ott áll — Ferencz József, ugyanaz a Ferencz József, akiről Hengelmüller báró azt állítja, hogy atyailag gondoskodik rólunk, amerikai magyarokról.

Hengelmüller ur eme beszéddel különben kár hosszabban foglalkozni, mert Amerikában minden egyes magyar ember csakugy szereti Ferencz Józsefet, ahogy Ferencz József szereti bennünket.

Valóban megdöbbentett bennünket azonban egy harmadik beszéd, mely oly ember ajkáról hangzott el, aki büszkeségünket képezi, aki ugy társadalmi téren, mint a tudomány terén diadalmat szerzett itt a magyar névnek, s aki három év előtt azzal, hogy az alkotmánytíró Ferencz Józsefnek visszküldött egy rendjelt, örvendetes jelét adta magyar voltának, izzó hazaszeretetének.

Gerster Árpád orvos-tanár az ő beszédében a magyar nemzet gazdasági és eszményi törekvéseivel foglalkozott és oda-konkludált, hogy az a cigány, aki téglákat vet, többet járul egy modern Magyarország felépítéséhez, mint az, aki a gyakorlati célokat tekinteten kívül hagyva, egyedül eszményeket ültet a nemzet lelkébe.

Engedje meg tudós honfitársunk, hogy csak arra figyelmeztessük, hogy a politika nem választja, hanem kapja a feladatát, amint ezek a viszonyokból keletkeznek. S engedjen utalnunk arra, hogy, míg készsége elismerjük, miképp rendes körülmények között államok csak gazdasági alapokon erősöbödhetnek meg, Magyarország évszázadok óta rendkívüli, majdnem rendellenes körülmények között élt. Állandóan küzdenie kellett természetesen támogatója, jogainak legtermészetesebb védőjé ellen. Ezen rendkívüli körülmények okozták, hogy a magyar nemzetnek tekinteten kívül kellett hagynia boldogulásának eszközeit s nehogy kivesszen az élők sorából, eszményi és csak eszményi célokat kellett maga elé tűznie.

A múlt évszázad elején Dariusz kínesei, az Egyesült Államok gazdag ipara sem menthették volna meg Magyarországot a nemzeti haláltól, ha Kossuth Lajos nem ébresztette volna eszményi életre a nemzetet. S vegyük el a mai Magyarországtól az eszményeket s ez az ezredéves ország semmivé lesz.

A gazdasági haladást — maguk az Egyesült Államok képezik erre a legklasszikusabb példát, — kell, hogy az eszmények győzedelme előzze meg. Magyarország hiába lépne az eszmények háttérbe szorításával a gazdasági útra, bármennyire kívánatos, hogy valahára ezt az utat válassza. Bécs számára robotolna, ha előbb eszményei nem győzedelmeskednének, ha előbb Kossuth álmai meg nem valósulnának.

Ennyit kívántunk a három felavató-beszédre megjegyezni.

Singer Mihály.

Verhovay-konvenció.

Kövérék gyűlése Pittsburgban.

Ha ugyan megtartják, kedden fogják megtartani Pittsburgban a Verhovay-Egyetnek Kövérék által egybehívott rendkívüli gyűlést. Ha megtartják, igaz szívvel kívánjuk, hogy azon a gyűlésen valahára tisztázzák a helyzetet. Azok, akik azon a gyűlésen résztvesznek, gondolják meg, hogy nem az a főkérdés, vajjon Kövér Sándor vagy más álljon az egylet élén, az sem a döntő kérdés, vajjon a Bevándorló, vagy a Szabadság, vagy a Népszava legyen a hivatalos lap, hanem egyes-egyedül az a főkérdés, hogy miképp menthet meg ez a nagy és hatalmas egylet az elesenevészesedéstől.

Kívánatos volna tehát, hogy ne csak a Kövérék által összehozott hívek vegyenek részt a gyűlésen, hanem azok is, akik józan gondolkodásukkal kritika tárgyává tették az egyletben uralkodó helyzetet s akik e helyzet megteremtőit elítélték. Mondják el ott higgadtan panaszukat, mutassanak rá komolyan a bajokra és Kövérék hívei hallgassák meg férfias komolysággal a panaszokat. Azután döntson a többség. A személyeknek és az újságoknak érdekét rendeljük alá az egylet érdekének. A Bevándorló a maga számára nem kíván semmit, beéri azzal, hogy önzetlenül hozzájárult a helyzet tisztázásához azzal, hogy rámutatott a bajokra.

Thanksgiving Day.

AZ AMERIKAI NÉP EGYIK LEGSZEBB ÜNNEPE.

Az Egyesült Államok lakossága tegnap ünnepelte Thanksgiving Day-t, vagyis hálaadó ünnepét, megemlékezésül azon bátor elődök tiszteletére, akik 1620-ban Angolországban felkerekedtek, hogy az ezernyi veszedelmek dacára maguknak az új világban új otthon alapítsanak.

Az 1620-ik évben egy száz emberből álló társaság, férfiak, nők és gyermekek hagyták oda Angolországot, régi, biztos otthonukat, hogy a nemrég felfedezett új világrész vadonjaiban maguknak új otthon teremtsenek. Elhatározásuk oka nem nyereség- s nem a meggazdagodás iránti vágy volt. Ennél nemesebb érzelmek bírták a bátor vállalkozókat, akiket pilgrikeknek, vagyis zarandokoknak neveztek, merész kísérletükre. A szabadság országának első települőt a szabadság iránti vágy készítette új haza alapítására. Régi hazájukat a szarnokság dulta; a válás- és gondolat szabadságot elnyomták. S ez a kis társaság, mely többre becsülte a szabadságot, mint saját kényelmét, elhatározta, hogy Amerikában keres magának alkalmas helyet a településre, ahol szabadon, minden kényszer nélkül áldozhat belső meggyőződésének, s tetszése szerint imádhathja istenét. A pilgrikeket tehát leginkább vallási okok készítették új haza alapítására.

A pilgrikek szeptember elején indultak utnak a Mayflower nevű hajón bizonytalan végzetjük felé; a hajó hatvanhárom napig hanyódtott az Atlanti tengernek a viharok által felkorbácsolt hullámain, s csak a hatvanhárom nap elteltével látták meg a szárazföldet, melyet később otthonukul választottak, s melyet Új Angolországának neveztek el.

Komor, szeles, esős idő volt, midőn a szárazföld közelébe megérkeztek. Nem szálltak azonnal partra, hanem körülbelül egy hónapig fel- és alá hajóztak a part mentében, alkalmas kikötőhelyet keresve. Végre találtak egy védett helyet, melynek egy korábbi felfedező, John Smith kapitány a Plymouth nevet adta. Megállapodtak, hogy ezen a helyen fognak letelepedni, és 1620 december 21-én a pilgrikek partraszálltak.

Ma is mutatják azt a nagy sziklát, melyre a pilgrikek a hajójából kiszálltak. Az első, akinek lába a Plymouth-sziklát érintette, egy Mary Chilton nevű fiatal leány volt. A partraszálló társaság százeget számlált. Ezek egyike pár hetes csecsemő volt, aki az utazás alatt a hajón született. A társaság férfitagjainak száma negyvenegyre rugott.

Mielőtt partraszállottak volna, a társaság férfitagjai a Mayflower fedélzetén gyűlést tartottak, s szerződést írtak alá, melynek értelmében minden férfitag egyenlő joggal bír az új ország kormányzásában.

Ez a szerződés volt az első alkotmánya az amerikai bevándorlóknak.

Nehéz megpróbáltatások vártak az első időben a települőkre. Pár nappal a partraszállás után kemény tél állott be, vastag hóréteg borította a talajt, s a bevándorlóknak sem elegendő élelmiszerük, sem megfelelő hajlékuk nem volt. De bármily nagyok voltak is a pilgrikek szenvedései, nem voltak azok túlságosan nagyok az ő bátorságukhoz és türelmükhöz képest. Pedig a hó- és jégsüppedékek közt való tartózkodás csak kezdete volt megpróbáltatásaiknak. Hóviharban, dermesztő hidegben kellett a szabadban dolgozni, hogy néhány fakunyhót összehajlíthassanak. Hatan-heten lettek egyszer-

re betegek. Mielőtt a tavasz megérkezett, a társaság tagjainak fele a föld alatt fekdült hóval borított sírjában. S midőn dolguk kezdett némileg jobbra fordulni, vad ordítóásokat hallottak, melyek ellenséges indiánoktól eredtek, akik őket megtámadni készültek.

A pilgrikek között volt egy bátor katoná, akit Myles Standishnak neveztek. Myles Standish telve volt bátorsággal és erélyvel, ő nem ismerte a félelmet. Ezt az embert választották a pilgrikek kapitányul, s ennek vezérlete alatt mindannyiszor, bár nem kis veszteséggel, sikerült visszaverniök az indiánok támadásait. A betegségben, s az összeütkezésben elhullott bajtársak sírjait a pilgrikek egyenlővé tették a föld síkságával, s buzát vetettek fölé a tavasz beálltával, nehogy az indiánok észrevegyék, hogy számuk mennyire megesappant.

A tavasz beálltával mégis jobb idők virradtak a pilgrikekre. Több esetepéte után sikerült az indiánokkal békét kötniök, s nyugodtan foghattak földmíveléshez, hogy a következő télre kelően el legyenek látva élelmiszerekkel. A termés váratlanul jól sikerült, a szükség napjai tehát elmúltak. Ennek okomra 1621 november végén nagy lakomával egybekötött hálaadó-ünnepélyt tartottak, melyet az Egyesült Államok lakossága azóta minden évben megismétel. Ez a története a Thanksgiving Day néven ismert ünnepélynek.

A települők ezután rendes kormányt alakítottak telepük igazgatására, s telepük az újonnan érkezettekkel fokról-fokra fejlődött. 1641-ben már nyolcz város volt a környéken kétezreszáz lakossal. Félvszázaddal a pilgrikek partraszállása után ötven városuk volt nyolcezer lakossal.

Ilyen viszontagságokkal járt a kezdete annak a nagy fejlődésnek, amely páratlanul áll a világtörténelemben. Megérdemlik tehát a sokat szenvedett uttorók, hogy az Egyesült Államok lakossága mély kegyelettel gondoljon rájuk, s szív-bő jövő hálaával ünnepelje emlékeztüket.

Ligeti Imre.

Kossuth megszólalt.

Megnyezeteti beszédében

Ferencz Józsefet.

Kossuth Ferencz, ugy látszik, valahára arra ébredt, amit mi már akkor mondtunk szükségesnek, amikor először fogadtuk el király kezéből a miniszteri tárczát, arra ébredt, hogy az ő tulajdonképpeni helye az ellenzéki padokban van.

Egy tegnap beérkezett kábelürgöny szerint Kossuth Ferencz választópolgárai előtt megnyilatkozott a helyzetről. Azt mondta, aminek fejtegetése különben felesleges volt, hogy ő mindig híve volt az önálló nemzeti bank eszméjének, de az eszme megvalósítása hajótörést szenvedett a király vétőjogán, amely jog az alkotmány egy részét képezi. DE A VETŐJOG ELISMERÉSE, folytatá Kossuth, NEM JELENTI EGYUTTAL AZ ABSZOLUTIZMUS ELISMERÉSET. HA NEM FOGOK A KORONÁTÓL ENGEDMÉNYEKET KIESZKÖZÖLHETNI, ATMEGYEK AZ ELLENZÉKBE.

Valahára férfias beszéd, amelyben ráismerünk Kossuth Lajos fiára. Kossuth visszatérése apja elveihöz egyúvé fogja ismét forrasztani a függetlenségüket az agyonzaklatott nemzet javára.

NÉMETH JANOS

V. CSASZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYTIVÓ, A LEGREGIBBE ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNEKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGY-ELARUSÍTÓ BANKÁR AMERIKÁBAN, A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKIMMERÉSTEN JAR EL ÉS EZERT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ARJEGYELKEZÉST, BORITÁKOKERT, ÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSBERT IRJON E CZIMEN:

JOHN NEMETH, BANKER, 457 Washington St., New York, N. Y

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

AZ OHIO ÉS MICHIGAN ÁLLAMBE-LI MAGYAROK FIGYELMÉBE. Az Ohio és Michigan állambeli magyarság szíves figyelmét felhívjuk arra, hogy nevezett államokban **SEMSEY ÁRPAD** ur fogja ezután minden tekintetben a „Bevándorló”-t képviselni. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Ajánljuk őt a magyarság jóindulatába és pártfogásába.

A BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. A lefolyt héten megint lepadt némileg a bevándorlás, de értesülésünk szerint a jövő héten felszökik ismét majd a magasba. A lepadást sem kell azonban betű szerint venni, mert a lefolyt héten is sokan jöttek, habár kevesebben mint a múlt héten. Magyarországból kilencszázhatvanöt érkeztek a new yorki kikötőbe, köztük 136 magyar, 395 tót, 118 sváb, 273 horvát és 43 román.

A bevándorlók közül New York államban maradt 12 magyar, 48 tót, 8 sváb, 15 horvát. Pennsylvániába ment 16 magyar, 88 tót, 16 sváb, 12 horvát. Ohio államba utazott 20 magyar, 33 tót, 27 sváb, 6 horvát és 11 román. New Jersey államba ment 10 magyar, 52 tót, 13 sváb, 37 horvát és 3 román. Connecticut államba utazott 4 magyar, 15 tót, 2 sváb, 5 horvát. West Virginiába ment 13 tót, 18 horvát és egy román. Missouri államba utazott 9 magyar, 23 tót, 21 sváb, 9 horvát. Michiganbe ment 20 magyar, 32 tót, 2 sváb, 47 horvát és 9 román. Delawareba utazott egy magyar és 8 horvát. Illinois államba ment 12 magyar, 58 tót, 2 sváb, 55 horvát és 7 román. Indianába utazott 25 magyar, 35 tót, 10 sváb, 26 horvát és 12 román. Wisconsinba 7 magyar, 28 tót, 17 sváb és 22 horvát ment. Californiába 13 horvát utazott.

„A BEVÁNDORLÓ” INGYEN NAP-TARA. Készül a BEVÁNDORLÓ NAP-TARA, melyet mint karácsonyi ajándékot INGYEN fogunk juttatni lapunk előfizetőinek kezébe. A BEVÁNDORLÓ NAP-TARA tartalmánál fogva kedvesen fog megadni mindenkit. Hatalmas cikkek és tanulmányokat fog tartalmazni, amelyek egyenesen a naptár számára íródtak s amelyekkel örökbecsűvé akarjuk tenni ezt a naptárt. A cikkek legtöbbször képek is gazdagítják és tartják. Figyelmzetjük azonban lapunk olvasóit, hogy azt az értékes naptárt csak azoknak fogjuk megküldeni, akik nemcsak hogy előfizetési díjakkal hátralékban nincsenek, de az előfizetést meg is újították. Minden újonnan belépő előfizető ingyen meg fogja kapni a naptárt, melynek szétküldését még karácsony ELŐTT fogjuk megkezdeni.

Kérjük tehát olvasóinkat, küldjék be hátralékaikat és az új előfizetési díjakat mihamarabb erre és CSAKIS erre a címre: BEVÁNDORLÓ, 322 East 72 Street, NEW YORK. Az előfizetési ár EGÉSZ ÉVRE NEW YORKBAN 4 dollár, az Egyesült Államok MINDEN más helyén 3 dollár.

Lapunkra, a Bevándorlóra, felesleges újabb meg újabb felhívunk a magyarság figyelmét. A tény, hogy a Bevándorló hétről-hétre nagyobb tért hódít, hogy olvasóinak és hirdetőinek száma szinte hihetetlen gyorsasággal gyarapodik, legelőkeltebben bizonyítja nemcsak lapunk értékét, de azt is, hogy Amerika magyarsága ezt az értéket felismerte. A Bevándorló az EGYEDÜLI magyar lap Amerikában, mely nemcsak híreket és vezércikkeket nyújt az újságjában, hanem VASÁRNAPRA című pénteki mellékletében oly szépirodalmi lapot, mely egy-magában megéri a három dollárt kitevő előfizetési díjat. — És a Bevándorló még egyre azon van, hogy újításokkal meglepje olvasóit. Ugy legközelebb egy érdekes és értékes újítást fogunk végrehajtani, olyat, amely kétségkívül sok új barátot fog szerezni a lapunknak.

MÜKEDVELŐK ESTÉLYE SOUTH BETHLEHEMBEN. A So. Bethlehem-i Magyar Dal- és Önképző Egylet f. hó 20-án játszott Vidor Pál „Vörös sapka” című népszínművét, a Magyar Ház színterében. Ez az est több volt egy műkedvelői előadásnál. Határozottan műlveztet nyújtott azoknak is, akik hivatásos színészek játékaival szokva. A közönség tömeges részvétellel nem honorálta ugyan a derék önképzők nemes törekvését s így sokan, akik business-szemponctól az előtérben szoktak lenni, ma nem voltak láthatók, de akik a művészetért és szórakozásért ott voltak, azok egy feledhetetlen, kellemes est emlékeivel, a legközelebbi viszontlátásra hagyták el a színpadot és a szereplőket.

Kánya Pál ur Szél Matyi és Bernauer Margit kisasszony Juczika szerepében fe-

lette ügyesen játszottak s a közönség kedvét és rokonszenvét mindvégig magukra irányították. Ugy hiszem, még kezdők s színpadi szereplésük nagy jövőre jogosítja őket. Keller Antal ur János főszerepében most is megmaradt a legjobb klasziszu műkedvelőnek, kedvében volt, érzelmes és tudással játszott s megbeszélhetetlen szolgálatokat tehet még ez idegenben, a magyar irodalomnak és művészetnek. Sziveszter István ur, Ambrus gazda szerepét feltűnő szépen és jól játszotta és partnerja (Örzs felesége) daczára, hogy csak pár napja ugrott be szerepébe, igazán szépen és gondosan adta elő nem könnyű szerepét. A mellékszereplők közül Sziveszter Ödön ur remekelt, de jól játszott valamennyi s a legnagyobb dícséret és elismerés illeti meg Lohu András rendező urat, mint aki minden fáradságát önzetlenül arra fordította, hogy műkedvelőivel elnyerje ez évben a győzedelmi pálmát. El is nyerte. Az egészben azt esodálom, hogy miért nem adják elő másodsor is, harmadszor is kitűnően eljátszott darabjukat. Talán azért nem, mert „önképző”-egylet nem akar businessst csinálni? — Tudósító.

MAGYAR SZELLEM A NEW YORKI FÖKONZULÁTUSBAN. Az a szellem, melyet Hoening báró, aki most Japánban nagykövetségi tanácsos, mint new yorki főkonzulátusban a konzulátusban meghonosított, egyre hozza a maga öröndetes gyümölcseit. Most újabb jelét vetjük annak. A minap meglátogatta szerkesztőségünket dr. Breitenfeld ur, a new yorki főkonzulátusnak a katonakötelességek megvizsgálásával megbízott orvosa. Dr. Breitenfeld Csehországból származott ide s azon huszonegy év alatt, hogy a new yorki főkonzulátusban a magyar katonakötelességeket is vizsgálgatja, soha nem gondolt arra, hogy ez a konzulátus részben magyar hivatal is. Mióta Hoening báró állott a konzulátus élén, dr. Breitenfeld is jobb meggyőződésre jutott és megtanult magyarul. Megtanult magyarul egyrészt azért, hogy a más nyelvhez nem értő magyar katonakötelességekkel az ő nyelvükön érintkezhesen, másrészt pedig azért, hogy Magyarországnak szóló jelentéseit magyar nyelven megtehesse. Milyen öröndetes változás! Még csak négy évvel ezelőtt Kiszely Imre egri plébános, aki akkor Perényi László new yorki plébános helyettesítette, mert mint katonameger, magyar nyelven jelentkezett a főkonzulátuson, majdnem kidobták onnan, most pedig a cseh konzulátusi orvos megtanult magyarul. Magyar nemzeti vívmány — Amerikában.

A NOVELTY CO. CHICAGOBAN. Lapunkban is hirdettük a Chicago Novelty Co. s nekünk, miután más magyar lapok is közölték a hirdetést, nem volt okunk a hirdető jöhiszemiségében kételkedni. Néhány hét előtt panaszok érkeztek be hozzánk s mi azonnal kidobtuk a szóban forgó hirdetést. Újabb panaszról értesülünk, hogy azzal a Chicago Novelty Companyval ugyanaz a **SZEBENYEI ANDRÁS** van összekötésben, aki bennünk Chicagoiban képviselt és a legszemtelenebbül meglopott. Ha Szebenyei tényleg összekötésben van a Chicago Novelty Companyval, akkor természetesen, hogy ez is csak család vállalkozás lehet. Óvakodjanak a magyarok Szebenyei Andrásról.

VAS GYÖRGY A VILLAMOS SZÉKBE KERÜL. Annak idején kimerítően megírtuk Vas György esetét, aki Franklin Furnace-ből átrándult Perth Amboyba s ott, a temető közelében, lelőtte a feleségét, majd önként jelentkezett a rendőrségen. Vas Györgyöt, akit a végrehajtás óta Trentonban őriznek, halálra ítélték. Az ítélet végrehajtására már ki is volt tűzve a határidő, amikor a megtévelyedett magyar ember érdekében **Kaczányi dr. és Hamborszky N. B.** Pál megindították a mentési akciót. Közben Silzer szenátor, aki Vas György ügyét mint védőügyvéd magáévá tette, megfellebbezte az elsőbíró ítéletét. Trentonból most arról értesítenek bennünket, hogy a másodfokú bíróság elvetette a fellebbezést és megerősítette a halálos ítéletet. Vas György tehát a villamos székben fog megbűnhődni a hitvesgyilkosságát.

AZ AMERIKAI MAGYAR TÁRSAS-KÖR JELMEZBÁLJA. Ez a fiatal new yorki egyesület, mely fiatalasága daczára szép jeleit adta már életképességének, december negyedikén jelmezbált rendez. A bált a második Avenue 142. száma alatt levő újonnan épült Stuyvesant Casino fényes termében fogják megtartani. A legszebb jelmezre értékes díjakat tűzött ki a rendezőség. A tánczenét **Rózsássy** kitűnő zenekara fogja szolgáltatni. Belépti díj 25 cent. Kezdeté esti 8 óra-

kor. A kitűnőnek ígérkező mulatságra felhívjuk a new yorki magyarság érdeklődését.

KLEIN JAKAB BANKHÁZAI. A karácsonyi ünnepek alkalmából, amikor a pénzküldések hazafelé nagyobb mérvet öltenek, szívesen hívjuk fel olvasóink figyelmét **KLEIN JAKAB BANKHÁZAI**RA, amelyek mindig pontosaknak, feltétlenül megbízhatónak bizonyultak s amelyeknek révén az itteni pénzküldemények a lehető leggyorsabban érkeznek az óhazába. Klein Jakab főüzlete Pittsburgban van 1340 Penn Ave. alatt. Fiókiüzletei: 207 sixth Ave., Homestead, Pa és 16 N. Duquesne Ave., Duquesne, Pa. Levélbeli megkeresések így czimzandók: **JACOB KLEIN, 1340 Penn Ave., PITTSBURG, Pa.**

Felhívás.

A PERTH AMBOY ÉS KÖRNYÉKBELI MAGYARSÁGHOZ.

Tisztelettel értesítem a perth amboy-i és környéki magyarságot afelől, hogy az **Amerikai Magyar Szövetség** helyi osztályának végleges alakuló gyűlése nov. 28-án, vasárnap este fél hét órakor lesz a Columbia Hallban, amire az egyleteket s általában az öszmagyarságot tisztelettel van szerencsém meghívni.

Nánássy Lajos,
az előkészítő bizottság elnöke.

Nyilatkozat.

Rényi, bridgeporti képviselőnk panasz.

Komjáthy Ernő bridgeporti esatkozott ref. lelkes újgyis mint a Bevándorló című szókimondó, igaz magyar újság halálos ellensége, társult Lukács János gör. kath. pappal, hogy engem, aki a Bevándorlót Bridgeporton képviselem, minden áron tönkre tegyenek. Miután ezt máshol nem teheték, felhasználják erre a bridgeporti öszmagyarság nagybizottságát, a hová berendelve hiveiket, két ülésen egyebet sem tettek, csak lelkesébe illő (?) modorban engem — Komjáthy, meg a Bevándorlót is szapulta az ő szokásaihoz híven.

Azt hiszem, hogy a nagybizottság őrülése nem arra való, hogy ott személyes ellen-szenből valaki ellen hajszát indítsanak, mert ha ezt folytatják, úgy a nagybizottság feloszlik egészen, hisz a számottevő római kath. és a Pine St.-i magyar ref. egyház lelkesei épp ilyen okokból már nem is tagjai ennek a nagybizottságnak.

Az ott ellenem elhangzottak megezáfolására büszkén és nyíltan merem kijelenteni itt, a nyilvánosság előtt, hogy el-nem sem az óházában, sem itt Amerikában soha semmiféle bünyűi vizsgálat nem folyt, jelenleg sines folyamatban és az Ur segélyével soha nem is lesz! Ezek alapján vagyok olyan hecsületes uriember, mint akár Komjáthy Ernő vagy Lukács János. Igaz, bort nem sokat iszom és az East Side-ra sem járok kártyázni! Egyedüli bűnöm az, hogy a Róm. Kath. Anyszentegyház és a nem esatkozozott ref. magyar egyház híreit közlöm a lapban. Ez fáj ő kelmének és aki ismeri a helyi viszonyokat, az tudja jól, hogy ez az egy tény az ő szemükben olyan soha nem vehetkelhető nagy bűn, amelyért nekem bármilyen uton-módon bűnhődnöm kell. De hogy is mertem én ilyent tenni? amikor a két fenti kis óriás úgy a királyi kegy által kitüntetett apátplébánosnak, mint az érdemekben gazdag, de nem esatkozozott ref. lelkesnek halálos ellenségei.

De nézzük őket egyenként. **Komjáthy Ernő** jártas már az ilyen dolgokban. Hisszen emlékeznek még a bridgeportiak arra, mikor Komjáthy Ernő mister — mint a Heti Szemle akkori, de most már kimult szerkesztője, „Nyilt Szó” és „Durva erőszak és politika” ezimek alatt kiméltel-nül, igaztalanul és jogtalanul nekironott egy helybeli lelkes társának. De arra is fognak emlékezni, hogy a kimult szerkesztő 1906 március 14-én ugyanevak a Heti Szemleben kénytelen volt nem igaz állításait egyenként és összesen, óriási nagy boesánatküldések és annak beismerő vallomása mellett, hogy az alaptalanul meghurcolt lelkes „velük szemben a legnagyobb türelmet és mérsékletet tanusította mindenkoron”, a kérésére megadott 24 órai gondolkodási idő után visszavonni és csakis lelkes társa nagylelkűségének köszönhetette, hogy akkor a büntető igazgátszolgálat sújtó keze alól ki-menekült.

Igaz-e, hogy ez az ur jogosan nevezi magát a krisztusi tanok hirdetőjének, a béke és szeretet apostolának? Lukács Jánosra vonatkozólag kijelentem a nyilvánosság előtt, hogy volt idő, mikor saját felkent papi szája engem va-

KARO SYRUP

TESZTÁBAN NAGYON IZLETES. — KENYÉREKRE KENVE IGEN JO. — TISZTA ÉS EGÉSZSÉGES. ADHAT BELGÉ A GYERMEKEKNEK ANNYIT, AMENNYIT CSAK AKARNAK. NEMCSAK „ÉDESÉG”, HANEM „ÉTEL”. TAP-LALÓ ÉRTEKE OLYAN, MINT A HUSE ÉS KRUMPLÉ. EMBEREK, AKIK AZT MONDJÁK, HOGY MASFÉLE SZI-RUPOT NEM EMÉSZTENEK MEG, A „KARO” SZI-RUP-BÓL AKARMENNYIT EHEZNEK.

Karo
CORN SYRUP

10 cent egy nagy kan
KÉRJE A GROCERESÉTŐL.

LILIAM CREMET ES SZAPPANT

RÓTH SAMUEL-félt

ha használ, arca sima, fehér, puha és mint a natum, friss és úde lesz. SZEPLŐT, májfoltot, pattanásokat, kiütéseket és minden nevén nevezend arcztisztáltságot legrovidebb idő alatt az arczról levezz. Kapható RÓTH SAMUEL gyógyszerárában, a „MEGVALTO”-hoz.

125 AVE. A, Cor. 8th Street, NEW YORK CITY.

Dr. S. GOLDMAN
406 GRANT STREET,
PITTSBURG, PA.

EGYEDÜLI VALÓDI Ó-HAZAI MAGYAR ORVOS volt császári és királyi katonarvos. Dr. GOLDMANN okleveleivel behonyithatja mindenkinek, hogy ő okleveles hazai orvos és katonarvos, ő gyógyít mindenféle gyógyítható betegségeket. Különös figyelmet fordít női és férfi titkos betegségekre, melyeket ő gyorsan és biztonságosan, titoktartás mellett, a legújabb mód szerint gyógyít. Minden betegségükben teljes bizalommal forduljanak hozzá személyesen vagy levelel, ő nem csinál humbugot, ő becsületes, Szepes vármegyei származása magyar ember.

TELEPHON: Bell 5430 Court. IRODAI ÓRAK: Reggel 9-től este 9-ig. Vasárnap reggel 9-12 F. & A. 883 Main. FIGYELJENEK JÓL A CZIMRE.

Windt H. és társa

.. Vasut- és hajójegy-ügynöksége ..
Közjegyző Bekebíró
East Pittsburg, Pa.
Saját házában. A postával szemben.

Ujvilági reflexiók.
Olos emberélet. A Cherry-i katasztrófa nem az egyedüli példa arra, hogy milyen olosó az emberélet Amerikában. Ha van munka, a legtöbb munkás csak akkor bírja kényerét megkeresni, ha személyes közvetlen életveszélynek teszi ki. Ha nincs munka, akkor egy percznyi idővesztés nélkül tesz ki a telepről. Munkanélküli állapotában az éhenhalás veszélye fenyegeti. A gyáros az ő gépeiről, állatáról pangás idejében is gondoskodik. Lovait eteti, gépeit olajozza és gondozza, ha azok nem is dolgoznak. Az összes áruüzemek között a munkás életének, biztonságának van a legalacsonyabb ára Amerikában.

A szerencsétlenül járt bányászok sorsára gondolva önkénytelenül is eszünkbe jut, hogy még nem láttunk Amerikában intelligens, jól átgondolt rendszert, amivel a beomlott bányában rekedt munkásokat gyorsan meg lehetne menteni. Talán „nem fizetődik ki”. Elisben nincs pénz. Az elpusztult munkások helyett azonnal lehet kapni másokat. Azoknak, akik a cherry-i bányakatasztrófa 400 áldozatát megmennteni megkísérelték, nem volt ehhez kellő felszerelésük, s még kevésbé volt gyakorlatuk az önfeláldozó munkához.

Törvény útján kellene elrendelni, hogy minden bányakerületben alkalmazzanak néhány embert, kiket a bányavesztéleneknél szükséges életmentésben kiképez-nének, s kiket ellátnának az ehhez való felszerelésekkel. Ez nem járna nagy költséggel, s nagy haszon származna belőle, ha nem is a tőkésnek, de az állam és társadalom szempontjából.

Rényi Jenő.

Adtuk bridgeporti képviselőnknek fenti nyilatkozatát már csak azért is, mert teljes hittel érdemlő forrásból mi is értesültünk arról, hogy **Komjáthy és Lukács** lelkes urak semmivel sem indokolt hajszát indítottak meg Rényi urral szemben. Ha Rényi ur vétett ellenük, mondják meg: miben s mi magunk fogunk a bán-talom helyreigazításáról gondoskodni. Lelketlen és semmivel sem indokolt hajszák ellen azonban bárkivel szemben meg fogjuk védeni azokat, akik lapunkkal összekötésben vannak. Különösen pedig **Komjáthy** urral szemben, aki minden alkalommal beleértja magát lapunkba, mint üzleti vállalatba.

A szerkesztő.

Lincselés
Államok lelyal borított a félkörben hat vádlott fehérszakál boru veterári város serti ti börtön szálja meg viharvert a kihirdeti i börtönnel s nem tanusi bíróság álta néger meg bőszielt nép s meglincse.

Cairo-ban embert lind gyeltenségg kenyebb re pap a temp selte.

A cairoi lincselésnek morálra. A terjed és t vilázciói t sőbb bírósá zetet vallja söket is me

Övilági ha nemrég hat ban a szom az ügy m ugy talita erős meggy mekek min állítólagos tak a gonos

Pár hóna egy asszony előtt, hogy egy tehenet nek tejlése több helye

Cubában előfordult, négereket e ve, hogy mőt, hogy r gyógyításr kányságban és Mexicobó kodik a szá de nem ritk vidékén a s sem.

A boszor valósínűs tált hagyom az az indiá régóta urak és nemzetis lönségek ő alapvonása

A magyar ját tartotta Emil tüntet és Apponyi letére és Ju

Ez a bizon — Mint elői is tudják, ez tü kicsoda a hogy éppen kettel sikere nek, teljeser többségét k

Szóval, ma csapta, amit tizedek alatt a dologban, rencz kibiezt

Arról volt szerint nagy mellett a t többsége fog majd 20, 30, lők mennek hogy nagy e képviselő k elemnt 115-

Eddig oly Meg addig mellett nem durrogtak v valami régen . . . ah, az a magyar köz len, hogy a szebben és f bankett kisz

Most aztán kacagnak r fiának ki ke ből. . . Hog

Lincselés és civilizáció. Az Egyesült Államok legfelső bíróságának félhomályos borított, amfiteátrumszerű termében, a félkörben épített bírói emelvény előtt hat vádlott áll. Mind fehérhajú, hosszú fehérszakállú öreg emberek, a polgárháború veteránjai. Az egyik Chattanooga város sörifje, a többiek az ottani kerületi börtön foglyarai. Meglepetés, zavar szállja meg őket, s könyek peregnék le viharvert ábrázatukon, midőn a bíróság kihirdeti ítéletét, mely kilenczvennapos börtönnel sújtja őket. Bűnük az, hogy nem támasztottak kellő buzgalmat egy, a bíróság által már törvényesen halálraítélt néger megvédelmezésében, midőn a felbőszült néptömeg a börtönből kihuzcolta s meglincelte.

Caño-ban, Ill., hol egy fehér és fekete embert lincseltek meg a legnagyobb kegyetlenséggel, asszonyok vettek legtevékenyebb részt a lincselésben, s azt egy pap a tamplomi szószékéről nyíltan helyeselte.

A cánoi teoria szerint az alkalmoszerű lincselésnek jótékony hatása van a köz-morálnak. A civilizáció tehát alaposan terjed és térít hódít Amerikában. A civilizáció terjedésének akadályai a legfelsőbb bíróság, mely azt az ultramodern nézetet valjára, hogy még halálraítélt bűnösöket is meg kell védeni a lincselés ellen.

Óvilági hagyományok. Reading-ban, Pa. namég hat gyermek halt meg ugyanabban a szomszédságban. Midőn az ügyész az ügy megvizsgálásához hozzáfogott, úgy találta, hogy a lakosság abban az erős meggyőződésben van, hogy a gyermekek mind meg voltak babonázva, s egy állítólagos boszorkánymestert alkalmaztak a gonosz elűzésére.

Pár hónappal ezelőtt Butler-ben, Pa. egy asszonyt azzal vádoltak a bíróság előtt, hogy boszorkány s hogy megrontott egy tehenet, ekképp megakadályozva annak tejelését. Hasonló esetek Amerika több helyein ismétlődtek.

Cubában az utóbbi öt év alatt többször előfordult, hogy boszorkány hírből álló négerket elítéltek azzal a váddal terhelve, hogy meggyilkoltak egy fehér csecsemőt, hogy annak szívét és véréteit betegiek gyógyítására felhasználják. A boszorkányságban való hit különösen Cubában és Mexicóban még teljes mértékben uralkodik a szerencsének és indának között, de nem ritka az Egyesült Államok némely vidékén a fehérek által lakott helyeken sem.

A boszorkányságban való hit minden valószínűség szerint az óvilágból beimportált hagyomány, de az a körülmény, hogy az az indiánok és szerencsének között is régóta uralkodik, mutatja, hogy faj-, szín- és nemzetiségi, valamint távolsági különbségek dacára az emberi természet alapvetése mindenütt egyforma.

Ligetű Imre.

Falakon kívül

A magyar politikai élet amerikai tükré.

Mikor Justh Gyula Makón beszámolóját tartotta: Budapestben, bizonyos Nagy Emil tüntető bankettet rendezett Kossuth és Apponyi belevonásával, Kossuth tiszteltetésére és Justh ellen.

Ez a bizonyos nagy emil úgy hitte, hogy ő akkor, valami zseniális dolgot csinált. — Mint előző ismertetésünkben olvastuk is tudják, ez a bizonyos nagy emil nevezetű kisdada ur, nagyon tévedett, mivel-hogy éppen az izléstelen és hecezelő bankettel sikerült ennek az előkelő idegennek, teljesen szétrobbantani a parlament többségét képező, függetlenségi pártot.

Szóval, nagy emil egy bankettel falhoz csapta, amit Kossuth Ferenc egy-két évtizedek alatt csinált és az a legérdekesebb a dologban, hogy mindehhez Kossuth Ferenc kibérelt ennek a nagy emilnek.

Arról volt szó, hogy megmutassák, miszerint nagy emil, alias Kossuth Ferenc mellett a függetlenségi párt tulnyomó többsége fog bankettezni, Justhtal pedig valami régen alvó izé — hogy is mondják... ah, az a jófajta, hiszékeny és lelkes magyar közvélemény. Mert az kétségtelen, hogy a beszámoló beszámoló, jobban, szebben és fényesebben vágott be, mint a bankett kiszámoló fűszámló.

Most aztán egyelőre nincs tovább. Hogy kacsognak majd a hegyek, ha Kossuth fiának ki kell lépni a függetlenségi pártból... Hogy röhög majd Bécs a marká-

ba, ha a kinálkozó nagy emileket, alias Apponyi-szakállembereket kiakolbolintja... Ez majd, mindez csak ezután jön. De jön. Biztosan jön! Aminthogy jön Andrassy is. Már hogya ne jönne, mikor ez a kiváló aszpikférfiu főzte, kavarta, habarta, bolondította és úszkösztette az egész kalamajkát.

Közben csak folyik a kirváj. Az újváj! No, meg a vadulicsáj.

Kossuth Bécsbe megy. Andrassy Bécsbe megy.

Szóval a „szökés párosan“...

Am, mintha a nemzet is pakkolna. Ki Amerikába... ki máshová. Szinte biztos, hogy valamerre... és szinte biztos, hogy akármerre, csak arra nem, amerre Andrassy és a mostani Kossuth Ferenc... Egészen biztos!

Árbócz.

A Grand Cafékban.

Magyar ember azt már észre sem veszi. Az Amerikát járt magyar is, visszaérve veszi csak észre, hogy milyen betegesen kávéházi maniatikus város: Budapest. — De a kávéház-szenvedélyünk, megnyilatkozik itt New Yorkban is, észrevehetőleg... De hát mégis csak Budapest vezet ebben, sőt a budapesti kávéháznak ime, megszületett a poétája is. Lovászy Károlynak hívják a följazott lantu ifjút, aki az irodalom holnaposainak kiesüfolásával kezdte pályafutását a magyar Olimposzon, most pedig a kávéházi embernek szentel külön kis versfüzetet. **A fekete leves** a czime a gyűjteménynek, s az ugynevezett tendenciát közelebbről kifejtik a könyvecske címlapjára irt sorok, amiket e beszámoló élén talál a kávéházi olvasó. A kávéházban reggeliző, uszonnázó, ebédelő, alvó, szülő, szerelmeskedő, egybekelő, ezüstlakodalmat ülő, elhalálzópesti ember apotheoizise: **A fekete leves**. Ime, okulásul néhány szemelvény.

A FIZETŐPINCZÉR.

A fizető rendszerint poczakos, hasas, és nagyobb ur, Mint a szemétdombon a kakas.

Néha mosolyog, máskor szemeket mereszt, De azért kiváló, Mint falusi tornyon a kereszt.

Nem hoz se kávé, se vizet ő, Mert az csak fizető. Néha nyájas és megcsokolnánk a kezét, De néha féltjük tőle az üstökünk, S vagy megszokjuk őt, vagy — megszökünk.

A KÖRUTON VÉGIGMENNİ

A Köruton végigmenni Nem merék. Miért nem merék? Kérdehetik az Emberek.

A Köruton véges-végig Rakáson, Minden Grand Café volt már a Lakáson.

Feleletképp s mentségül fel Azt hozom, Hogy mindenik kávéházban Tartozom.

KÁDIA.

Románstíli korcsmában csücsülök, Feletem magas boltozatok. Bort hozatok.

Es szüröcsölészek egy bort Es tengődöm rajt' mint édes gyökéren S hogy aztán Kádiának hivlak, Magamban eltökélem.

—Ó—Kádia, —Ó—Kádia, Kinn süit az eső és régi szél csorog, —Ó—Kádia, —Ó—Kádia, A világ köröttem zug, morog, forog.

—Ó—Kádia, —Ó—Kádia, Először be, — aztán le — és végül ki — —Ó—Kádia, —Ó—Kádia!...

Veszélyes politizálás

Egy trieszti egylet felosztása.

A trieszti olasz turistaegyület az osztrák kormány irrendista irányu politikája miatt felosztatta. A kormány mostanában fokozott éberséggel tartja szemmel az irrendisták mozgólódásait, s a különböző egyletek működését, amire az utóbbi időben sürin ismétlődő politikai zavargások készítették.

Kilátás a felosztásra

Az obstrukció az osztrák képviselőházban megindult.

Az osztrák képviselőház különböző pártjai között folytatott egyezkedésben az obstrukciópárti szláv csoportok maradtak győztesek. A csehek tehát ismét teljes dühvel folytatják az obstrukciót, amit a németek minden igyekezetük dacára sem bírnak meghusítani.

A kormány hír szerint a Ház felosztását fogja az uralkodónak javasolni, ily módon téve kísérletet a helyzet megoldására.

A lap beszüntetése.

Az amerikai újságírás egyik legnevezetesebb alakjával, a „New York Tribune“ megalapítójával, Horace Greeleyvel történt meg a következő eset:

Egy alkalommal, sürgős munkája közepette egy előfizető zavarta meg, aki a lap egy cikke miatt sértve érezte magát. A dühös előfizető a gyalázó kifejezések egész özönét zudította a lapra, s szerkesztőjére.

A szerkesztő nyugodtan irt tovább, mintha mitsem hallott volna a látogató szavaiból. Ez végre megunt a szerkesztő hallgatását, s megfordult, hogy elhagyja a szobát. Ekkor Greeley felemelkedett, s udvariasan mondá: — Ne menjen, barátom: üljön le, s könnyítsen szívén. Jobban fogja magát érezni. Ne menjen!

Pár órával később Greeley ugyanezzel az emberrel találkozott az utcán. Udvariasan köszönve neki, mondá:

— Megkönnyebbültem érzem magam, Mr. Smith, hogy nem tette meg, amivel fenyegetőzött.

— Mi volt az?
— Ön azt mondta, hogy beszünteti a lapomat; ezzel engem tönkretett volna! De épp most voltam az irodában, s a nyomdában s látom, hogy minden épp úgy megy, mint azelőtt.

— Beszünttettem előfizetésemet, uram.
— Oh, ez volt az egész? Hát, Mr. Smith, ne feledjük el, hogy ez a világ hatalmasabb, mint mi. A világ akkor is fenn fog állani, ha mindketten meghaltunk.

NINCS MEGOLDÁS.

Meghiusult koronatanács.

A magyar kormányválság megoldása ügyében szerdán tartott koronatanács teljes fiaskövel végződött. Az uralkodó nem hajlandó a kért katonai engedményeket megadni, s ez volt az a pont, hol a meg egyezési kísérlet hajótörést szenvedett.

A régóta húzódo magyar politikai válság szekere ezzel ismét kátyuba zökkent, amiből nehezen lehet egyhamar kiszabadítani. A megoldás időpontja bizonytalan messzeségbe elodázódott.

A bánya halottai.

A cherry-i Ill. bányában történt beruasztó robbanás áldozatai egymásután kerültek napfényre, de szerencsétlenségre holt állapotban. A szerencsétlenül járt bányászok tömegének csak igen kis részét, — számszerint mintegy huszat — lehetett élve megmenteni. A holttestek közül eddig mintegy 160-at hoztak felszínre. A többi még lent van az égő bányában, melynek tüzeit még nem sikerült teljesen elfojtani.

A halálos veszedelemmel nem törődő, bátor mentők tegnap minden igyekezetüket arra irányították, hogy elfojtsák a terjedő tüzet, mely a főknát fenyegette. Ha a kísérlet holnapig nem sikerül, akkor a bányát elzárják, lepeséteik, s az így fog maradni hetekig.

Hogy a bányában nincs élő ember, hogy csak halottak vannak, az most már teljesen bizonyos.

A legutóbb talált holttesteket a bánya legmélyebb részén 500 lábnyira a főknától találták egy kissé emeltebb feületlen. Ide hátráltak az emberek a közeledő víz, s a bányát elöntő sűrű fekete gőz elől. Megállapították, hogy a halál körülbelül két napig tartó halálküzdelem után állhatott be.

A megmenekült munkások azt állítják, hogy az emberek megmenekültek volna a halálos gáz elől, ha a szellőzőkészülék meg nem állítja közvetlenül a tűz felfedezése után.

WILLIAM S. SUSSMAN
INGATLAN-ELADÁS ES BIZTOSÍTÁS. KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRA.
45 Cedar Street, Telefon 4219 John.
NEW YORK.

ROSETT M. Bankházai
30 év óta fennállanak
FŐÜZLET: 197 STANTON STREET - NEW YORK
FIÓKÜZLETEK:
477 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
145 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N. J.
22 N. MAIN STREET, WILKESBARRE, Pa.
142 FEDERAL STREET, YOUNGSTOWN, O.
PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, JOGÜZLET.

ROBERT LEWIN & CO.
14 Shmithfield St., PITTSBURG, PA.
Az Egyesült Államokban élő magyaroknak legnagyobb és legrégebb bevásárló helye borok és pálinkák számára.
Harminczéves fennállása óta
a legolcsóbb, legjobb és legtisztább italok mindig itt voltak kaphatók. A raktár, mely Pittsburgnak látványossága,
14 SHMITHFIELD STREET
alatt van. Magyarok, keressétek fel csak egyszer a megrendelésekkel a ROBERT LEWIN & CO. czéget s meg fogtok győződni arról, hogy ott kisüstön fött valódi törkölyt és igazi hazai szőlőrumot fogtok kapni.
.....:Ótdollárban felüli rendelésnél az express-költség meg lesz térítve.....
A PÉNZ MONEY ORDEREN ELŐRE BEKÜLDENDŐ.

The Dollar Savings & Trust Co.
YOUNGSTOWN, OHIO.
Vagyton \$9,500,000. Penzt küld az óházba és a világ minden részébe gyorsan, olcsón, pontosan. Férhetetök után a számlák kamatot fizet. Magyar osztály vezetője: **BURGER E. LAJOS**

THE FIRST NATIONAL BANK OF NORTHFORK
United States Depository.
NORTHFORKI ELSŐ NEMZETI BANK
Az Egyesült Államok betéti helye.
Tőke: \$50,000.00. Megkeresett felesleg: \$20,000.00.
MEGKEZDTE AZ ÜZLETET 1906 SZEPTEMBERBEN.
A legelőkelőbb hajóvonalak ügynökei. :
:Külföldi pénzeket: vesznek és eladnak.
LESTER G. TONEY, elnök,
WM. J. BEURY, alelnök,
R. B. PARRISH, pénztáros.
Postautalványokat az Egyesült Államok és a világ minden részébe küldenek. :
NORTHFORK, McDOWELL CO., WEST VIRGINIA.

Bámulatos methodusok bámulatos sikere!
A Connecticut Medical Institute
BRIDGEPORTON, CONN., 13 STATE STREET
fiókiródat nyitott és a megnyitás csütörtökön, pénteken és szombaton páratlan eredményt járt olyannyira, hogy Mason dr. kénytelen volt az éjszakán át ottmaradni, hogy a betegek nagy csődületét kezelhesse. És ennek dacára sok esetet át kellett tenni a **NEW HAVENI IRODA**RA, hogy ott a kitűnő specialista orvosok által kezeltesse.
Mason és Olmsted orvos urak mindenféle krónikus és idegbetegségeket gyorsan és állandó sikerrel gyógyítanak. Az ő bámulatos belégzési módszerükkel **KATARRUST, ASZTMÁT, GÉGEGYŰLADAST ES SORVADAST** gyógyítanak és ez az egyedüli mód, melyet az **AMERIKAI NEMZETKÖZI TUDÓVÉSZ-KONGRESSZUS** helyesnek talált.
Rákot és daganatokat, aranyeret és kinöveseket fájdalom nélkül gyógyítanak ezek a nagy tanárok, anélkül, hogy kést használnának, anélkül, hogy a beteg a vért vagy a munkaidéjét elveszítené. Ezen módszer által ezek a jeles specialisták az asszonyok ezreit mentették meg a műtől későbbi borzalmaiktól.
VER, BGR, CSONT, GYOMOR, HAS, VESE, SZIV, HÓLYAG, PERFIKAI NEMI BETEGSÉGET, mint gonorrhoea, szifilisz, elgyengült erő, idegesség, gyorsan és biztosan gyógyítanak ezek az orvosok csodás módszerük révén.
Ha ezen bajok bármelyikében vagy más bajban szenved, látogassa meg ezeket a nagy férfiakat, akik Amerikának vezető specialistái. Hadd gyógyítsák meg önt, mielőtt a betegség veszélybe sodorná az életét. Látogassa meg őket ma. — **ORVOSI TANÁCS INGYEN.**
Connecticut Medical Institute
Rendelő orvosok: **Dr. F. E. MASON, Dr. C. E. OLMSTED.**
313 State Street, Bridgeport, Conn.
A NEW HAVENI IRODA:
39 Center Street, New Haven, Conn.

Kérelem. és **CSAKIS IGY** czimzendő: „A BEVÁNDORLÓ“, 322 East 72nd Street, NEW YORK.
Előfizetési hirdetési díjak, valamint a lapot illető mindennemű közlemény így

A BEVÁNDORLÓ

Amagyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN.
Szerkesztő és kiadó: SINGER MIHÁLY.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
322 EAST 72nd STREET, NEW YORK.
Telefonszám: Lenox 6766.

FIÓKIRODÁK:
Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város és Canada egész évre... \$4.—
For the United States, 1 year... \$3.00
Magyarország egész évre... \$5.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY.
Edited and published by MICHAEL SINGER.
Editorial Rooms: 322 East 72nd St., New York.
Telephone: Lenox 6766.

BRANCH OFFICES:
Pittsburg, Pa., Chicago, Ill., Passaic, N. J.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City and Canada, 1 year... \$4.—
Egyszerű Államok egész évre... \$3.00
For Hungary, 1 year... \$5.—

Entered as second-class matter January 3, 1905,
at the Post Office at New York, N. Y. under
the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Kossuth Ferenc végre belátja azt, a mit Kossuth Lajos már látva év előtt kijelentett: a Habsburgokban bizni nem lehet. Keserű tapasztalatok árán győződött meg Kossuth Ferenc az ő édes apjának igazmondásáról. Jobb azonban későn, mint soha. Ha Kossuth Ferenc leteszi a királyi kegy által neki juttott miniszteri társzást, a nép kegye a vezéri állásra fogja őt ismét előléptetni. S a népben, a magyar népben, Kossuth Lajos népében Kossuth Ferenc nem fog elsádni soha.

— Az Egyesült Államok alkotmányára kimondja, hogy minden ember egyenlő. Ha nem azért Bilow német kaneczellár egy idezakadt rokonát mégis letartóztatták, mivel felelősi vett egy nőt, aki születésekor szerencsétlenül választotta meg az arezbörét. A feketék felszabadításáért vért ottont az amerikai, de fogságba vándorol, ha fekete nőt vesz feleségül.

— Bryan, a többszörösen elbukott elnökjelölt belépett a bormesissák sorába. A demokrácia politikai halottja a prohibicionistáktól várja feltámasztását.

— A bolgárok Ferdinándja Belgrádba ment vizitálni. Azt mondják, hogy Péter szerb királyval meg akarja alkotni a Balkán Egyesült Államait. Attól tartunk, hogy ez az eszme épp oly roskatag, mint Péter szerb király trónja.

— Kohányi Tihamér egyik lapjában ezt olvastuk:

„De mi lesz az amerikai magyarsággal, ha továbbra is büntetlenül garázdálkodhatnak a bombavetők. Ha a dacz, az elbizakodott góg a „csak azért is” jelszó alatt mindent le akar rombolni, amit nagy nehezen felépített az amerikai magyarság. Mi lesz akkor, ha a besületes, áldozatkész munkásnépet minduntalan kitesszük a veszett ebek marásának.

Az amerikai magyarság társadalmi életét meg kell tisztítani. A Verhovay-Egyet körül lefolyó gaz komédia felnyitotta még azoknak a szeméit is, akik eddig vak-ságra voltak kárhoztathatók. Az ebből levonható tanulságot fordítsa hasznára minden magyar. Csavarja ki a bolond kezéből a fátyalt és tegyen rá kényszerzubbonyt. Mert amíg a közveszélyes tébolyodott szabadon garázdálkodhatnak, addig nem lesz nyugta az amerikai magyarságnak.”

— Igaza van Kohányi Tihamérnak. A mit írt, alárjuk mi is. Csak egyet kérdezzünk: a tükörbe nézett-e Kohányi Tihamér, amikor a fentieket megírta? S ha a tükörbe nézett, nem-e undorodott meg a saját eszelekedeteitől, amelyeket a józan gondolkodás egy pillanatában a fentiekben a papírra vetett?

— A kongresszus revidálni fogja a bevándorlási törvényeket. Ez nyilván azt jelenti, hogy a bevándorlási törvényeken van mit revidálni. De mást is kellene tenni. Revidálni kellene azokat a hivatalnokokat, akik a bevándorlási törvények végrehajtásával vannak megbízva. Egy kis emberszeretetre kellene őket tanítani, meg arra, hogy a bevándorló is Is-ten képmására teremtsen valakit, vagy, ha úgy tetszik, valamit.

AMERIKAI DOLGOK.

Lapok hiénái.

Az amerikai magyar sajtó átka.

Amíg az itteni újságolvasó magyar közönség hozzá nem szokik ahhoz, hogy az előfizetési pénzeket egyenesen a lap kiadóhivatalához küldje be, addig az amegy is nagy nehézségekkel küzd az amerikai magyar újságok mindig ki lesznek téve annak, hogy hitvány emberek a legszemtelenebbül megrabolják őket. Ujjában arról értesülünk, hogy egy FÜLÖP JENŐ nevű ember, aki végiglopta már az összes magyar újságokat, New Jersey államban és Pennsylvania keleti részén a Bevándorló, a Szabadság és az Amerikai Magyar Népszava számára szedgeteti fel az előfizetési díjakat. Teszi ezt FEHÉR JENŐ név alatt, ami annál veszedelmesebb, mert nekünk tényleg van egy FEHÉR JENŐ nevű becsületes utazó úgynökünk. A mi Fehér Jenőnk, az IGAZI Fehér Jenő, szakáll és bajusz nélküli fiatal ember, míg Fülöp Jenő előrehaladt koru gazember akinek különben sem megbízása nincsen, sem a neve EGYETLEN magyar lapban sem található. Fehér Jenőt ajánljuk a magyarság figyelmébe, Fülöp Jenőt pedig tartóztassák le.

A bevándorlási törvény átálakítása. A bevándorlási törvények szigorú végrehajtása miatt az utóbbi időben több kemény támadás hangzott el a bevándorlási hatóság ellen. A sürű támadások azt a meggyőződést érelték meg a bevándorlásra felügyelő washingtoni osztályban, hogy a jelenlegi bevándorlási törvények nem felelnek meg a célnak. Maga Williams, a new yorki kikötő bevándorlási biztosa is új bevándorlási törvényt tervez. Az új törvény létesítésével igyekezni fognak a jelenlegi eljárás ellen elhangzott heves bírálatok élet eltompítani.

Óriási sztrájk. New Yorkban körülbelül negyven ezer bluzkészítő készülő sztrájkba lépni. A bluzkészítők hétfőn este a Cooper Unionban nagy gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy jobb béreket, s rövidebb munkaidőt követelnek. A gyűlésen Compers, az amerikai munkásszövetség elnöke is beszélt.

Brutális büntetés. Patersonban, N. J., négy ember brutális támadást követett el egy 15 éves, gyenge természetű lány ellen. A lány neve Jennie Sullivan. A tettesek egyikét Astoriában, L. I. elfogták, s elcsukták. A többi három embert a pater-soni rendőrség nagy buzgalommal keresi.

Ötvennyolc millió deficit. A szövetségi kormány pénzügyi osztálya most kiadott évi jelentésében ötvennyolc milliónyi deficitet mutat ki, mely a legutóbbi két féléves évi költségvetésében merült fel.

A Standard Oil foszlatása. A missouri-i szövetségi törvényszék kimondotta, hogy a New Jersey államban működő Standard Oil társaság működése törvénytelen, s ez okból elrendelte foszlatását. A foszlatási rendelet harminc nap alatt lép érvénybe, ha csak a társaság felelőse nem nyújt be a legfelső bírósághoz.

Hosszu várakozás. Egy lókedvelő amerikai milliomas, aki szerette az olesőségát, egy igen szép kinezülő ló megvásárlása végett folytatott alkudozásokat a farmerrel. Mint rendszeren, igen alacsony árat kínált a lóért, amit, legnagyobb meglepetésére a farmer elfogadott. Gyauja felébredvén, azt kérdezte, hogy van-e a lónak valami baja.

FÉRFIRUHA MERTÉK UTÁN!
KELEMEN IGNÁCZ,
URI SZABÓ
128-8-ik utca, New York
Készít igen elegáns férfiruhákat megrendelésre, mérték után. Nem érdemes az amerikai gyárak kész ruháit viselni, ha nálam mérsékelt áron, felelőség mellett szeretné kitűnő szabású ruhákat. Készletem tartom a legdivatosabb szövetmintákat.
A MEGRENDELTE RUHAKAT CSAK-NEM KIZÁRÓLAGOSAN SAJÁTKEZU-LEG KÉSZÍTEM S IGY T. RENDELŐIM MEGELEGEDESE BIZTOSITVA VAN.

— Ne féljen, — mondá a farmer. — Biztosíthatom, hogy nagy öröme fog telni benne, ha menni látja.

A milliomas a lovat hazavezette, de ott-hon kiderült, hogy ez igen makacs állat. Midőn nyeregbe fogták, semmi eszközzel nem lehetett rábírní, hogy meginduljon. A haragos milliomas másnap kérdőre vonta a farmert: — Ön azt mondta, hogy örömmöm fog telni benne, ha menni látom? — Ugy van, — volt a válasz. — Én is örültem volna, s ön is örüvendi fog, ha menni látja.

Háborúkilátások Nicaraguával. Az Egyesült Államok haditengerészete erősen készül, hogy kellő elégtelt vegyen Nicaraguától a két amerikai polgár kivégzéseért. A terv az, hogy Nicaraguát kárterítés fizetésére, besonatkérésre és Zelaya elnöknek állásától való elmozdítására kényszerítik.

Lázadó indiánok. Az Arizona és Uj-Mexico határának közelében élő pueblo-indiánok fellázadtak, s a környékbeli telepéseket arra kényszerítik, hogy telepüket hagyják el. A telepesek jószágaik és tanyáik hátrahagyásával kénytelenek menekülni.

Bryan nyilatkozata. William J. Bryan, a volt elnökjelölt Globe-ban, Ariz. egy bankett alkalmával beszédet tartott, melyben kinyilatkoztatta, hogy a tervezett rez-szindikátus egyaránt ártalmas a kistermelőnek és a munkásnak. Egyszer-smind erősen bírálta Taft elnök egy beszédét, melyben ez Arizona népének a tanácsot adta, hogy ne fogadják el Oklahoma állam alkotmányát.

Gazdag zsugori sorsa. Nagy halom piszkos rongyból készült fekhelyén, a hidegtől és éhségtől szenvedve halt meg William Fernald, hetvenhat éves öreg ember Brooklynban, a 476 Marcy Avenue alatt levő lakásán. Fernaldot a szomszédok gazdag zsugorinak tekintették.

A háznak, hol Fernald lakott, ő a tulajdonosa. Szobája tele volt ételhulladékkal, melyet a szomszédok szemetes kan-jából szedett össze. Az egyik sarokban egy teljesen kifizetett életbiztosítási kötvényt találtak, melyt 2000 dollár készpénzre jogosította. Fernald több házal is bír. Midőn nem volt a bér-bezedésével elfoglalva, hulladékok gyűjtésével szorgalmatoskodott.

APPALACHIA, VIRGINIA
First National Bank
ELSŐ NEMZETI BANK
Tőke és felesleg 50,000.00 dolláron felül. Három százalékos fizet évente januárius és július elsején. Bármily összeggel számlát nyithat s minden letétet bármily pillanatban visszafizetünk. Ez a bank nagy testületek tulajdona, amelyek Wise Countyban vannak üzemben és milliónyi dollárokat képviselnek. A depozit pénz-te tehát teljesen biztos és bármikor visszavonható. Miután bankunk NEMZETI BANK, az Egyesült Államok kormányának felügyelete alatt áll.
E. J. Prescott, H. F. Whitehead, G. Jenkins, elnök, alelnök, pénztáros.

DETROITI MAGYAR ORVOS:
Dr. HERBERT LEO
volt eszázári és királyi ezredorvos.
TITKOS BETEGSÉGEK SZAKORVOSA
2225 JEFFERSON AVE., WEST..... DETROIT, MICH

Dr. Farkas D. János,
315 Market St., McKeesport, Pa.
Magyarországi és amerikai egyete-m végzett orvos, elvállal minden-nemű betegségek gyógyítását.
IRODAI ÓRÁK:
Délután 9 órától 11-ig.
Delután 1 órától 3-ig.
Este 7 órától 9 óráig.
TELEFON: P. & A. 800.

HAJOJEGYET VEGYE MEG
KISSE MIL
104 SECOND AVE. NEW YORK

DR. KIRÁLY BÉLA
KERESZTÉNY GYÓGYINTÉZETE
123-5 Street, McKeesport Pa.
Gyógykezelek a saját intézetemben mindennemű betegséget, ugy nőknél mint férfiaknál kés, fájdalom és elaltatás nélkül.
Haskéregsrülest, rákot, jójtállás mellett, operáció nélkül végbeajakot. Pérfiaknál és nőknél 8-10 nap alatt folyásokat és sebeket, amelyek más orvosok kezelése alatt hónapokat vesznek igénybe.
LEVÉLBELI MEGERESEKBEN EMLITSÉK A „BEVÁNDORLÓ” T.
Minden bizalmas levélre bizalmasan válaszolok.

A NAGYVILÁGBÓL.

Tömeggyilkolási kísérlet Bécsben.

Pusztítás az osztrák hadseregben.

Bécs városát óriási izgalomban tartja egy tömeggyilkolási kísérlet, melynek révén a bécsi helyőrség tisztjeit elpusztítani akarták. Számos tiszt csomagot kapott a postán, melybe a gyógyszereszek által használt módon valami ismeretlen por volt becsomagolva. A mellékelt irás szerint a por kitűnő szer mindenféle bajok ellen.

Többek között Mader vezérkari főnök is kapott a porokból. Mader a port habozás nélkül bevette. Rögön göresökbe esett, s meghalt, mielőtt az előhívott orvos megérkezett volna.

Az orvos konstátálta, hogy a bevett por eziankál volt. Hasonló küldeményeket kaptak a többi tiszték is.

A tettes kilétét nem is sejtik, s az esetet megfoghatlan rejtélynek tekintik. A rendőrség azt hiszi, hogy a küldemények feladója valami örült lehetett.

A német eszázári pár Bécsben. A bécsi politikai körök még most is örömmórnoban usznak azon szívélyes fogadtatástól, melyben a német eszázár az osztrák trónörökös párt részesítette. A trónörökös Ferenc József uralkodó nevében a német eszázári párt meghívta Bécsbe látogatóra. A meghívásra adott választ még nem tették közzé.

Királypártiak és klerikálisok egyesü-le-se. A francia royalisták kiáltványt tettek közzé, melyben kijelentik, hogy a legközelebbi általános választásoknál egyesülni fognak a klerikálisokkal. Az egyesülés célja sikeres oppozíciót szervezni azon jelöltek ellen, akik nem támogatták az egyházat a nyilvános iskolák kérdésében elfogalt álláspontjában.

A portugál király feleséget keres. Manuel portugál király feleséget keres, s e végből most járja be az angol főri kastélyokat. A windsori kastélyban több hercegnőt mutattak be neki, akik pályáznak a jelöltségre. Többek között Patricia connaught hercegnő, Maud hercegnő és Alexandra hercegnő, Fife hercegnő leánya is megérkeztek, s egy házi es-télyen megismerkedtek a királylyal. Ez utóbbi még jóformán gyermek, de való-szini, hogy ez lesz a kiválasztott.

A bécsi tömegmérgezés. A bécsi rend-őrség óriási erőfeszítéseket tesz, hogy ki-nyomozza annak a tömeges mérgezési ki-sérletnek a tettesét, melylyel egész sereg katonatisztet elpusztítani akartak, s melynek Mader vezérkari főnök áldozatul esett. Eddig csak annyit derítettek ki, hogy a mérkeket többnyire oly tiszték kapták, akiket mostanában léptettek elő. A küldemény feladójaként a britékon Charles Francis név szerepelt, azonban ugy a név, mint a feltüntetett cím hamis-nak bizonyult. A rendőrség megfoghatat-lan rejtély előtt áll, melynek megoldása aligha fog sikerülni.

Gróf Zichy János közös pénzügyminisz-ter. Bésből annak a híre érkezik, hogy Burján közös pénzügyminiszter a delegá-ció összehülése előtt lemondani készül. Utódaul gróf Zichy Jánost, Ferenc Fer-dinánd trónörökös kedves emberét emle-getik.

Tolsztoj a katonai szolgálat ellen. Gróf Tolsztoj Svázej utján újabb üzenetet küldött a világnak. Az üzenetet nagy lelke-sedéssel olvasták fel a Bienne-ban tartott antimilitáris konvenzióan, ahol több mint

száz svájci és külföldi delegátus vett részt. Az üzenetben Tolsztoj felhívja a világ népeit arra, hogy tagadják meg a katonai szolgálatot, tartssanak össze, s állásponjukból ne engedjenek még halálos büntetés esetén sem.

Ezerötszáz lányira csapkodó lángok. Teneriffában a földrendések és vulkánus kitörések megismétlődtek. A tizhá-nyók gyomrából ismétlődve lángok esap-kodtak elő, melyek magassága az ezeröt-száz lábat is elérte.

A lávafolyam azonban nem oly gyors, mint az előbbi napokban volt, s a falak-at, melyek távolabb fekszenek, azonnali veszély nem fenyegeti.

Orosz gazdálkodás. Szent Pétervárról kiszivárgott hírek szerint az orosz tengerészeti osztályban nagy zavar és fejtelenség uralkodik. A négy hadihajó, melyet Kielben megrendeltek, még sokáig nem fog elkészülni, mert a tervek észszerű-tennek bizonyultak, s új terveket kell ké-szíteni.

Ferenc József olaszországi útja. Olasz-oroszából nemrég az a hír került szárny-ra, hogy Ferenc József nemokára Ró-mába megy látogatóba. Mervadó helyről ezt a hírt most erőlyesen megczafolyják, s kijelentik, hogy a császár gyenge egész-ségi állapotára való tekintettel semmiféle külföldi utra mostanában nem vállalko-zik.

A néपालom rendőrsége. Az orosz du-mában a napokban törvényjavaslatot nyújtottak be a politikai rendőrség hatal-mának korlátozására. Ezzel megakadá-lyozzák azt, hogy egyes foglyokat hosszú ideig lehessen a börtönben tartani, anélk-ül, hogy ügyüket a bíróság elé terjesz-te-nék.

Borbély - iskola
A NOSSOKOFF-FÉLE legbiztosabban jut-tat kenyerhez. 6-8 lét alatt kész borbély, fodrász, köröm-, vagy arczápoló lehet bárki.
1405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

EGYETLEN MAGYAR FÉNYKÉPESZ
DOWNS STUDIO
9 W. MAIN STREET, UNIONTOWN, Pa.
Magyarok, keressetek fel.

Duyava Mihály,
New Salem, Pa.
BANKAR ÉS HAJÓGYÜNYK. Kétszáz koronát (40 dollár) 85 centért hazaküld az ó-hazába.
Szerződéseket kiállít, peres, örökösödési és katonai ügyeket legpontosabban lebonye-lit. OKIRATOKAT ÉGY DOLLÁRÉRT ALLIT KI.

Dr. R. A. GANS, New Salem, Pa.
Egyedüli magyarul beszélő orvos a vidé-ken, sok évi kórházi gyakorlattal. Tele-phon: 310-12. : : : : :
Magyarok, keressetek fel bizalommal.

First National Bank,
NEW SALEM, Pa.
Az egész környéken a legmegbízhatóbb és legreggibb takarékpénztár. Kínálja a penzt felmondás nélkül.
PONTOS, BIZTOS, LELKIISMERETES.

MORRIS FORST CO
200 Smithfield cor. Second Ave., Pittsburg, Pa.
Amerika legnagyobb és legrégibb : : : : Pálinkaháza. Araink legolcsóbbak. Pálinkáink legjobbak.
Győződjön meg, tegyen egy próbaren-delet.
Minden 5 dolláros rendelésnél mi fizet-jük a szállítási díjat keletre New York, nyugatra Chicagoig. Chicagon vagy New Yorkon tül államokba csak 10 dollár és azon felül rendelésnél fizetjük telerár-ként küldve a szállítási költséget.
Tessék minden rendeléshez mellékelni a pénz. Pénz küldése postai money order, Express, vagy ajánlott leveleiben.
ÁRAINK:
Fehér, vagy vörös gobo-napálinka : \$1.50, 2.00, 2.50, 3.00, 4.00
Eredeti tiszka \$2.50, 3.00, 4.00
Eredeti szivór. \$2.50, 3.00, 4.00
Valódi teamon \$2.00, 2.50, 3.00, 4.00
Tiszta alkohol. \$3.00, 3.50, 4.00
KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET. — IRJON MAGYARUL.
Üzletvezető: ANDREJKOVICS BÉLA.
Czím:
Morris Forst Co. 200 Smithfield cor. 2nd Ave., Pittsburg, Pa.

SZABÓ LAJOS postamester
CHROME, N. J. és VIDÉKE
EGYEDÜLI MAGYAR KÖZLEGYZŐJE.
HAJO-ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÚGYNÖKE.
Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden ream bizott törvényes ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZÍM:
LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

Ha
Budape-
életét, me-
körtársai-
ez a nagy-
ber 9-én,
mét örök-
des nélkül-
nos életül-
nek meg s-
miatt még-
egészségét
kezdett e-
Másfél hó-
telen ross-
el az ágya-
állott a y-
Öreg esel-
nait s kis-
Ekkor ese-
meghalt.
halálos ág-
ta le. Ha
Magyar T-
nek ormá-
gót, ugysz-
letére is.
nokából f-
Magyar T-
Gyulai
Kolosvár-
délyi kir-
lyánál szo-
lozsvártot
kezdette.
rint teljes-
De mielőt-
dalom és
lád. Gy-
zete volt,
adásokot
ni, amit le-
gatott; a
masan oly-
akadályoz-
bátja, G-
1876-ban
négyéves-
meghalt é-
Sárát és é-
egy leány-
sodtak a s-
kor kényt-
nézni, hog-
jának hely-
zett s esa-
ugy hogy
a saját ké-
is tudta ké-
dalni tér-
zott és a
irt. Az E-
des munka-
eközben a
folytatta.
is nyert.
magyar ke-
ezüál is tá-
írókat sajt-
A szabó-
rü időke-
ság vezet-
unó kikiál-
fogadásáb-
kára, mint
kével egy-
sen is meg-
lesivel. E-
nok elfog-
ta. Nagy-
kiméletlen
s Gyulai I-
ték az osto-
állott fél-
osztrákok
badult s G-
togatására
találta élet-
sírját. Bá-
védeknek,
kodott. E-
Osvay Fe-
munkatárs-
retése után
ott maradt
meg közel
gery Ant-
Pákh Alb-
Osászár. E-
írókkal. E-
irodalmi m-
Gyulai I-
nyekkel ké-
írta „Az an-
évbén a V-
szerkesztet-
mi lapban
meg dolgo-
Kritikái
keltettek a
legnépszerű-
hetségét a
te és a leg-
Egész nem-
szomorú se-

A BEVÁNDORLÓ

halt. Szöllősy 48-as honvédfőhadnagy volt. A szabadságharc előtt ügyvéd volt, majd a magyar hadseregben a máramarosi önkéntesek csapatát vezette. 1849-ben elfogták és Kufsteinba, majd innen Kalksburgba és Milánóba vitték. 1852-ben szabadult ki háromévi fogság után; ekkor hazament Máramarosra, ahol azonban ügyvédi praxist nem folytathatta, mert az osztrákok üldözték. 1857-ben nyithatta meg ismét ügyvédi irodáját, amikor egy kassai főtörvényszék elnöke megengedte. 1878-ig ügyvédeskedett, 1878-tól 1898-ig pedig a máramaroszi jogakadémia volt tanára, majd igazgatója. — Nagybarcsai Barcsay Béla holttestét Dévára szállították, hogy ott a családi sírboltban örök nyugalomra helyezzék. — Myskovszky Viktor akadémiai tagot eltemették Kassán. — Remetei Pülp-Görög Gyula nyugalmazott főreáliskolai tanár, Szatmárott meghalt hatvanöt éves korában.

Magyar Lloyd. Kassa fejlődése. — 8522 utlevél Torontál-megyéből. — Uj nagyközség.

A hazai munkásbiztosítás bonyodalmái. Magyarország egyik legfontosabb és talán egyetlen szociális intézménye: válságban van. Mérége hatalmas deficittel záródott és automatizálja a jövőre az örök probléma, vajjon ismét a munkásság rovására és a tőke javára dőljön-e el a számlás kérdése. Avatott hazai tollból, Hegedüs Lórántól, közölnök idevágó szemelvényeket, hogy A Bevándorló nagyszámú munkásolvastói belenézhesenek ebbe a krízisbe: A nagyobb, vagy legalább is az égetőbb hazai munkásbiztosítási ügyekben van: ezt győtri a hat-hónapos lúz. A betegség baezillusa pedig mesterségesen oltott bele a betegségébe. Mikor még nem volt meg az új törvény, a betegségézés terhének egy harmadát viselte az iparosok és kétharmadát a munkás; ugyanugy osztották a képviselői jogában is. Most megjelent az új javaslat s új arányt teremtett: félfizetés és félképviselet terhelje a munkást is, munkaadóját is. A munkások kérték, hogy maradjon meg kétharmad többségük. Nem. Az iparosok kérték, hogy maradjon meg egyharmad járuléka. Nem. Erre kézműves iparoságunk igen megijedt: mi lesz vele, ha 2 százaléknak egyharmada helyett, ami 0.6 százaléknak jelent, esetleg 3 százaléknak felét kell fizetnie, ami 1.5 százalék, tehát több, mint duplája az eddigi fizetésnek, vagy éppen 4 százaléknak a felét, ami két százalék lenne. Szó sines róla, mondta a kormány: olesó lesz ez nagyon; ugyszólván fillérekről van szó. S hogy a hivatalosan előadott megnyugtatóknak teljes nyomatéka legyen, az mindjárt törvénybe is ment; az 1907-es törvény 25. szakasza kimondotta, hogy öt esztendőig öt munkásnál nem nagyobb munkaadók csak 2 százaléknál fizethetnek.

Igy volnának tehát. Igy ám. Csakhogy a betegségézés költségszázaléka rögtön az első évben háromszázaléka emelkedett. Most pedig odajutottunk, hogy e háromszázalékon felül van még nyakunkon a milliós deficit.

Az alapszabályok első tervezete szerint a deficit úgy tűnt volna el, hogy mivel minden munkás a hétnél hét napjaira van biztosítva, ezért hét napra fizessen a munkás, kis- és nagy munkaadó. Az első közgyűlés így határozott. Az állami hivatal erre törvénytelennek mondotta ki a hétnapos fizetést, különösen a 2 százalékos kisebb munkaadók érdekében s ezzel megfosztotta a pénztárt egyhatedrészt jövedelmétől.

Út most, másfélésztendei próbálgatás után, megint ott vagyunk, hogy a pénztár jövedelméből hiányzik ez az egyhatedrészt fedezet. A kézművesség nem engedi meg, hogy az ő kétszázaléka hét napra szedzesék. A gyáripár s a gyári munkásság nem engedi meg, hogy 3 százalékos megterhelése még több százaléka menjen. Már pedig, ha a tíz körmunkkel is, de ki kell kaparnunk ezt az átmenetet a gazdasági béke feloldása és a munkásbiztosítás intézményének összeroppanása nélkül! És a hétnapos járulékszedés nem egyéb, mint egy ilyen átvezetési kísérlet.

Munkásbiztosító hivatal és kereskedelmi kormány egyaránt jól fogják tudni azt, hogy az átmenetnek segítségét min-

denütt kereshetjük, csak abban nem, hogy a betegségéző adószázalékát fel-emeljük. E véstérhes próbálkozás ellen a magyar iparosok s a magyar munkásságnak tiltakoznia kell. Nemcsak azért nem emelhetjük 3 százaléknál többre a gyárosok és gyári munkások betegségéző terhet, mert sem Ausztriában, sem Németországban nincs három százaléknál nagyobb járuléka s ezért a túlterheléstől a hazai ipar megroppanna és még jobban elmaradna. Hogy lehessen várni a szociálpolitika nevében azt, hogy a gyáripár részre 4 százaléknál többet, a gyárosok és gyárimunkások kétszer annyit fizessenek ugyanazért a betegségézésért, amit felelőn megkapnak a kézműves ipar alkalmazott munkásai. Nincs a világ ország, ahol a szociális szakadékoknak ilyen mesterséges teremtését neveznek szociálpolitikának, stb. Ebből megérthetjük a hazai intézmény válságának tárgyát és lelkiünkben kívánjuk, hogy odahaza, az amugy is mostoha sorsban tengődő munkásság javára ez a kérdés minél előbb megoldassék.

Minap Kassáról tizenöt tagból álló küldöttség tisztelettel Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternél. A küldöttség szónoka, a főispán, azt a kérelmet terjesztette a miniszter és az államtitkár elé, hogy Kassa-Vásártér új vasúti megállóhelyet engedélyezzenek. Ugy a miniszter, mint az államtitkár a kassaiak kérésének teljesítését megígérte.

Torontálmegyében a kivándorlók száma a múlt hónaphoz képest ismét növekedett, amennyiben szeptemberben 700, októberben pedig 821 kivándorló kért utlevélet Amerikába. Ebben az évben október 31-ig 8522 utlevélet adtak ki Torontálmegyében. Az utlevélek 90 százaléka Amerikába szól.

Rákospalota község lakossága már régebbi idő óta mozgalmat indított azért, hogy a községhez tartozó Széchenyi-telep önálló nagyközséggé alakítsák. Pest vármegye közgyűlésének előterjesztésére a helyigminiszter teljesítette kérésüket és így a Széchenyi-telep nagyközség lett.

Amerikai törvéycsarnok

Előzetes készütség. "Az ügyvédek leginkább azzal foglalkoznak, hogy akadályozzák az embereket az igazság elnyerésében. Ha valamely ügyvéd ebben rendkívüli képességet mutatott, akkor a bírói székre emelik, hogy az általa addig vizsgált igazságot a nép között kioszssa." — A Chicago Record Herald-ből.

Az ellopott vasut. Midőn a esődbe kerül new yorki harmadik avenuei közúti vasut ügyeit megvizsgálták, a esődbiztos megállapította, hogy ismeretlen tettes a vasút értékeiből nem keveseb, mint 16 milliónyi vagyont ellopott. Hogy ki volt a tettes, s hogy követte el a lopást, ezt nem tudták megállapítani. Az ügyet most áttették az ügyészséghez az ellopott jószág visszakértesése, s a tettesek kilétének megállapítása iránt. Hogy kicsodák a tettesek, azt sejtik, de bizonyítékok hiányában még nem bírták megállapítani.

A betörők humora. Van egy betörőbanda New Yorkban, mely soha nem rabol más, mint svájci csipkét s himzést. S a legérdekesebb a dologban az, hogy összes készletüket rendszeren egy bizonyos helyről szerzik be, a 26 Sullivan Street alatt levő csipkegyárból. Minden két-három napközben a gyárat rendszeren kirabolják, mely ezútra minden alkalommal szép holdvilágos éjszakát választanak ki. Ez év eleje óta már négyszer rabolták ki a gyárat s még nem bírták a betörőket elespíteni. Legutóbbi látogatásukat a múlt héten tették. Reggelre kelve, a gyárvezetőség a kész áruk raktárát kifosztva találta. A betörők ez alkalommal levelet is hagytak hátra, melyben felkéri a gyár tulajdonosát, hogy igyekezzenek a raktárt minél előbb felszerelni, mert még karcsány előtt újabb látogatást szándékoznak tenni. Valószínűleg teljesítik kívánságukat.

Minta házaspár. A ponghkeepsie-i. N. Y. bíróság vád alá helyezte a letartóztatásban levő Kelley házaspárt, mert egyetlen gyermeküket éheztetéssel és veréssel halálba üldözték. A szomszédok gyakran látták, hogy a gyermek kénytelen volt a kutyának kidobott ételhulladékokat összegzedni, hogy éhségét csillapítsa.

Tizenötezer dollár egy lábért. A legfelsőbb bíróság 15 000 dollár kártérítésre ítélte Ravitech Dávid vállalkozót, Pollakoff Jakab munkás egy lábának elvesztéséért. Ravitch szállítja az összes vasúkat a new yorki iskolák részére. Pollakoff, mint ko-

csis, dolgozott a vállalkozónál; egy alkalommal, midőn egy csomó vasoszlopot szállított az egyik iskolába, az oszlopok összekötésére használt lánc elszakadt; az egyik súlyos vasoszlóp Pollakoff lábára esett, s úgy összezúzta, hogy azt amputálni kellett.

Magyarországi törvéycsarnok.

A Mariska-pör botrányba fult.

A hírhedt szabadkai Mariska-pör, hála a Vázsonyi-féle jogvédő-iskolának, botrányba fult. Még egyet rugkapált, széjjelrhányt egy koesiderékra való mooskot és azután utolsó nyekkent. Annyi vakmerő és példátlan arezátlansággal kezelte ezt a bűnpört a legújabb jogakadémia néhány botrányesemétéje, hogy köpedelem még vissza is gondolni rá, nem érdemes tehát ezt a sok komisszát megismételni. Egy igazi asszonyi állatrol van szó, aki, ha jobbik esze, a „jövő” ügyvédeihez nem viszi, már régen lógna. Ennek az önmagából kivetkőzött nébernek érdekében tiszteletreméltó ügyvédek felrugtak mindent, ami a magyar igazságszolgáltatásban eddig szent volt. Felháborító vakmerőséggel terrorizáltak minden utjukba esőt, volt legyen az bíró, vagy akárki más, mert velük volt a sajtó! A sajtó, a mely pokoli flegmával írja az ítéletet előre és füttyöl bíróságra, minden! Oly végzetes tünetek ezek, hogy bizonyos elemeknek illetén vakmerő szövetsége láttára még a legtisztább szabadelvű intellektus is megdöbben.

Tehát botrányba fult a Mariska pöre, vagyis, szerencsére, azok az agyonterrorizált esküdtek, nem hoztak ítéletet, mert a tárgyalást elnapolták. A vádinas ugyanis érthetetlen módon, nem helyezte vád alá Mariskát a felbujtásban is, a bizonyítási eljárás folyamán pedig, a bíróság szükségének látta eziránt is megkérdezni az ítélkező esküdteket.

Mivel pedig a felbujtás sokkalta súlyosabb beszámítás alá esik, mint a bűnrészség, ennélfogva Haverda Mariska védője a bűnvádi perrendtartás 357. szakasza alapján kérte a főtárgyalás elnapolását. A bíróság el is napolta a tárgyalást. Új esküdtszék fog tehát dönteni a gyilkosok ügyében.

A védők erre szagos fenyegetések és pöfleszkedések közepett hazautaztak; a Vázsonyi lakásán, a sajtó bevonásával, Mariska-zsurrt rendeztek zárt körben és másnap egész Magyarországnak akarva nem akarva, olvasni kellett, hogy mi ennek az üzleti szövetségnek a legintimebb véleménye arról a becsületlen magyar bíróról, aki szembe mert az ő kőfiez komisszodásukkal szállni.

Szóval, stilszerűen befejezték egyelőre a Mariska-pört.

Egyveleg.

Törvényozói, törvénykabaré és törvényizé. — Ön bérel — kidob és bevez? — Micsoda tanácsok!

Csinos kis mulatság lehetett az a Haverda Mariska tárgyalása!

Az ügyvéd urak egyszerűen denuncziálták a királyi ügyészt. A gyilkos csak úgy diskurált, hogy „hazudott” az ügyész. És a közönség kaczagott, röhögött, ahogy tetszik és ahogy tetszett. A börtönőr bevallotta, hogy az egyik ügyvéd ur azt mondta a bájos Mariskának: „az lesz a gazember, aki elitéli...” Az ügyvéd ur tagadott és azt mondta: mozogdaztak „csirkefogások”, de a csirkefogó nem ő, dehogó ő, az bizony az ügyész volt. És a közönség kaczagott, vagy röhögött, a hogy tetszik és ahogy tetszett.

Az elnök, aki úgy látszik, vén róka és megérti a czióiokat, „szabadelvién” kezelte az ő jogát; na, ezzel nincs még az mondva, hogy „elősegítette” ezeket a botrányokat, hanem persze az sem, hogy megakadályozta volna azokat.

Mondám az örege: „vén róka” és említém: „csizió”. Azért pedig róka és vén, mert de factó nem fiatal és szaglása, szimatja vala pompás, egészen rókaszimatja. Csizió pediglen azért, mert itt, kérem, a sajtóról van szó. A sajtó pedig, akár sajtópapírosokról, akár újságokról vagy szóról: az mindig csizió.

De hát nem is olyan mulatságos ez a kis eset. Tudják önök, miről van szó? Nem kevesebbről, mint az igazságszolgáltatásról, melyben foglaltatik, mindenek élet-, személy- és vagyonbiztosága. Én ráam azt mondják, loptam, te rád azt mondják, hamisítottál és gyilkoltál stb. Van tehát fórum, hasonszerű mai (a rövidség okáért kortörténelmet helyettesít ez a szó) emberekből. Most pedig boesánatot kérek előre is, mivelhogy ezennel két „stimmel” és néhány aktával akár tetszik, akár nem; fel-

MONOPOL KAVÉHÁZ. ROTH PETER Mgr. NEW YORK, 145 MÁSODIK AVE., A KILENCZEDIK UTOZSA SARKÁN. Kiváló ételek és italok. Kiváló ételek és italok. A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE. MINDEN ESTE ELSORANGU ZENEKAR.

Magyar gyógyintézet Pittsburgban. Felhívjuk mindenki figyelmét arra, hogy mindenféle titkos és belső baj teljes kigyógyítását elvállaljuk, ugymint: Tüdő, szív, vese, gerince és fejfájás, agylágyulás, kopaszág, mérgező daganatok, vérzések, fehérfolyás. Mindenféle férfi és női titkos betegségeket a legrovidebb idő alatt kigyógyítunk a legerősebb titoktartás és jóállás mellett. Sok oly gyógyítás lett már reánk bízva, ahol más orvosok nem segíthettek. Gyógyító ejjei ki folyásokat gyógyítunk rövid idő alatt, ugyszintén elgyengült férfierőt rövid idő alatt kigyógyítunk. Szervejden bárki bármily megnevezhető bajban és ha személyesen be nem jöhet, írja le bajját lelkiismeretesen és mi azonnal adunk tanácsot. Irodai órák mindennap reggel 9-től esti 9-ig, vasárnap délután 3-ig. — Szerdán és szombaton reggel 9-től esti 9-ig.

DR. REGAN EUROPA MEDICAL CO., 720 PENN AVENUE, PITTSBURG, Pa. Egyedüli magyar... R. A. OLESCHAK, 25 Broadway, Uniontown, Pa. Mindenféle hazai szerek a legújabb nyosabb árakban... kaphatók...

hangolom a kis doboeskat. Tehát! A keserves Jézus Krisztus Atyaisten Máriáját! Ennek a fórumnak, az a kutya szent kötelessége, hogy ha valakit vádol, azt be is bizonyítsa, az apja istenit. Vagy vádol és behozonyítja szóru-szóra, betűről-betűre, vagy psztul, a Krisztusát a gazembernek, összetörök, szétmorzsolják a kutyát izekre, falatoeszkákra. Vannak, akik vádolnak, ezeknek tényekkel, igen, — a keserves kinszenvedésnek ennek a nyavalyatörös világnak! — TÉNYEKKEK kell ugy előhozakodniok, hogy behozonyítsák a vádjukat, vagy döglenek és az istennyila esapja, vágja őket széjjel.

csak „völegényeknek és menyasszonyoknak”. Ha osztrák császár lennék (dehogy lennék!), azt mondanám: „Szepe, nágyon szep.” De így nagyon kíváncsi vagyok. Nagyon kíváncsi arra, hogy egy katolikus püspök, akinek nemi ártatlanságot, makulátlan szüzességet kellett fogadnia, sőt esküdni, mint adhat ilyen pikáns tanácskákat?... Kérem, akármi legyenek, ha ehhez nem tapasztalatok, de dus tapasztalatok, de milyen dus tapasztalatok kellenek! Ugy ám! Ugy bizony ám! —böc.

Dr. H. F. WONDERS, MAGYAR ORVOS. 30 BROADWAY, UNIONTOWN, Pa. Magyar csárda. Izetes ételek és italok kaphatók. A honfitársak igazi magyar cigányzene mellett elmulathatnak.

LUX GÉZA. 30 BROADWAY, UNIONTOWN, Pa. Magyar csárda. Izetes ételek és italok kaphatók. A honfitársak igazi magyar cigányzene mellett elmulathatnak.

Dr. Rosenthal Adolf, SEC. NAT. BANK, UNIONTOWN, Pa. Egyedüli magyar orvos a vidéken. Budapesti és bécsi egyetemeken végezte tanulmányait. Minden betegségnek kezelését elvállalja.

Dr. P. SCOTT, MAGYAR FOGORVOS. Seaton Building, Uniontown, Pa. RENDEL naponta 9-től 12-ig, délutáni 1 órától 5 óráig.

A MEGTÉRT FIU.

Bécsből jelentik: Megrázó jelenet történt múlt vasárnap délután az egyik temetőben, a Baumgartner-Friedhofban. Az egyik sir mögött egy nagyon lerongyolt, tönkrement ember és egy elegáns urinó sirt, zokogott, egymás nyakába borulva. Csak az élet produkál ilyen véletleneket mint ahogyan a férfit és a nőt összehozta egymással. Harminez év óta nem látták egymást a testvérek. 1879-ben, az akkor 20 esztendő kalandos ifju ott-hagyta a szülői házat és megszökött egy vándorezirkusz társulattal. Végigjárta velük Hollandiát, Angliát és Amerikát, itt letelepedett, de a sors nem bánt vele valami kegyesen. Közben a szülei elhaltak és vagyonaikat a leányuk örökölte. Mindent pénzé tett és a kamatokból élt nagyon szerényen. A leány nem ment férjhez, esendes visszavonultságon élt és hétről-hétre, minden vasárnapon kilátogatót szülei sírjához. Testvére, akit kegyetlenül meglátogatót a sors, vagy egy hét előtt jött haza Bécsbe. Első dolga volt, hogy hozzátartozói után kérdezősködött, kutatott mindenfelé utánuk, de semmit sem tudott meg róluik. Végre vasárnap sikerült megtudnia, hogy szülei már régen elhaltak és a Baumgartner-Friedhofban nyugosznak örök álmukat. A véletlen aztán egymás karjába vezette a két testvért.

A CSALÁD TÁMASZA.

— Regény. —

Írta: DAUDET ALFONZ.

(Tizenhétodik fejelet.)

Minél tovább beszélt, annál hidegebbé és merevebbé váltak Geneviève ujjai szorongató kezei közt; úgy hogy önsúlyától majd kisiklottak ujjai közül; de ő ezt észre se vette, valamint észre nem vette a szobát mind sűrűbben homályba borító szürkületben azt a fájdalmas, ironikus kifejezést, mely szavai hallatára ez imádatra való szép lány arcán sötéttett, aki feljebb hajolt és oly esábitó esótkövölben volt ajkaihoz, de ah, hiába. Részletesen elmondta szerelmi regényének minden mozzanatát; elmondta, mik voltak az első szavak, amelyekkel az ő nagyvilági delnőjével váltott a misztéri páholyban, ahová őt Marques bevezette; elmondta, hogy és mint fokozódott lassankint merészsége olyannyira, hogy eleinte féltékeny, később bátrabban nyugtatta neki a karját, sőt később virágokat is vitt neki.

— Mondd csak, kis mama, hisz te magad is nő vagy, gondold, hogy igazán szeret!

Mint minden ilyen fiatal embert, őt is az a rettegés gyötörte, hogy nem veszik őt komolyan. De legjobban bántotta őt az, hogy nem fogadhatja magánál ezt a szép asszonyt, aki már kétszer, vagy háromszor adott abbeli óhajának kifejezést, hogy szeretné őt odahaza, az iróasztalánál látni. Pedig itt, az ő szajna-utczai, nyomorult kis lakásán, az anyja meg a nővére közvetlen szomszédságában, nem fogadhat senkit, legkevésbé pedig egy asszonyt, egy nagyvilági hölgyet. Oh, milyen irítottató a családi élet nyomora. Edes jó Isten, mikor fog ettől a nyügtől megszabadulhatni; ha elgondolja, hogy huszonegkét éves korában, miután annyit szaladgált Pontiusától Pilátusig és liter-számra fogyasztotta a tintát, még annyit se tud keresni, hogy külön szobát béreljen a városban. Mert neki egy csinos garanzobára van szüksége, Geneviève meg fogja ezt érteni, hisz ő maga is nő... meg egy zongorára és egy puha, süppedő szőnyegre. Marques asszony neves művésznő, akinek gyönyörű althangja híres Paris minden szalonjában.

A sötét éj szürke hamupermetésként a földre borulva rég elöntötte a kis udvart, melyben egy fényugár se rezdült.

Egyzere hirtelen vakító, fehér fényár szökött át az ablakon, a villamos világítás, melyet Eudeline asszony a boltban felgyújtott. Oly váratlanul és villámgyorsasággal gyúlt fel az a fény, hogy Geneviève nem maradt ideje letörölni azokat a forró könnyeket, melyek orcáin végigpergették. Raymond úgy elesodálkozott Geneviève bánatdulta arcán, mint amennyire meglepte a fiatal lányt Raymond káprázatos öltözte, melyről az imént teljesen megfeledkezett. Kissé parasztos eleganciájú mozdulattal, melyet a fiatal mári ur bizonyára igen gyakran próbálhatott, most a zsebéből egy órási zömörözött chronometert kivett, apja egyedüli örökségét, és hirtelen felrezenve, mondá:

— Hány óra van? Már úgy látszik, késsem.

— No, hát menj, — felelt Geneviève, ránezza szedve a homlokát.

Az udvaron kocsirobogás hallatszott; a fiakker volt az, melyet Dina hozatott a bátyja számára, mert annak fura jelmeze összecsiszította volna az utca valamennyi lakosait. Mialatt Raymond fölsetett a szobájába, háromszögű kalapjért meg a botjáért, Dina szeretetteljesen sugta Geneviève felébe:

— Kár ezért sírni, kis mama; nem látod ott náladnál szebb lányt egyet sem.

Együttal behívta a két öreget is, akik a multak szép emlékeinek zsaratókát fel-felszították, így sóhajtván: Oh, Izoard uram! — Oh, Eudeline asszonyom! — A méltóságos mári ur utra kél. — Nem volnátok hajlandók őt a kocsisához kísérni.

A bucsu nagyon melancholikus volt. A szegényes kis udvar — a selyemtopánkák elületesatjainak csillogása a fiakker kocsihágcsóján — a csipkekézelők, melyeknek fodrai bucsusókat szórtak az otthonmaradtak felé...

— Azt hinné az ember, hogy mi a „Számított bunsuját“ játszuk, — jegyezte meg Izoard apó, ki ezen a szerencsétlen pástorneműtlen végtelenül boszankodott.

De mielőtt Raymond távozott, a rájuk nehezedő szomorúság oszladozni kezdett. Meg kellett teríteniük az asztalt, tüzet kellett rakniuk a konyha kemencéjében és meg kellett gyújtaniuk a nagy kék lámpát; mert a villanylámpák feltalálójá-

nál még petróleumlámpák divottak ám, azután diadalmasan megérkezett ravioli, amely a konyha kemencéjén a meleg habmában, sísteregve az egész házat betöltötte zamatos, lelketvidítő fűszeres illatával. És midőn aztán Antonin, a kisebbik fiu is hazajött, hogy mint minden este, a mámanak boltzárásnál segítsen, a csillogó teríték és a sok jókedvű arc láttára, különösen Izoard bácsi és Geneviève váratlan jelenlétén annyira meglepődött, hogy szemöldöknélküli s mindig kissé bámész tekintetű szeme a néma elesodálkozás oly bamba kifejezését mutatta, melynek látára mindnyájan elkaezagták magukat.

A lefolyt négy év alatt a két testvér közötti csodálatos ellentét még élesebben kitűnt. Antonin úgy mozdulataiban, mint beszédében még mindig a mesterember volt, akinek arcán néha a súlyos felelősség és a gond ránczai borongtak; ahig illett be az máent kocsiba ütetett urti fi-vőzének. Még mindig ugyanaz a jószágos lélek sugárzott belőle és még mindig oly nehezeire esett a beszéd.

— Ejnye, fikom adta lajhárja, hát még mindig nem végeztél a te vasajtaiddal és lakataiddal?

Izoard apó mely basszusa dörmögött ily vidáman, mialatt Tonin bezárta a boltot.

— Ha még egyszer belemeritek a tálba, egy farkineza se marad benne számodra. A kicsi ma este valóban olyan lassu és olyan ügyetlen volt, mint még soha. Nagy robajjal csapkodtatta a vasajtokat, megcsörögötte a lakatot. Elbédnél még rosszabbul járt. Abbeli félelmében, hogy tele találja fröcsesenteni az abroszt, úgy reszkett, hogy alig tudta a kanalat vagy a poharat az ajkához emelni. És ha szóltak hozzá, milyen nagynehezen bökte ki a szavakat!

Geneviève aggódva nézett rá.

— Mi baja van Tonesinak? Beteg?

— Oh, én! soha! Csak az a meglepetés, hogy itt láttalak benneteket... ennyi hosszú idő után meg aztán... izé, izé...

Csak ennyit birt mondani; a mely megindultság elnémitotta az est további folyamára. Midőn Izoard apó tudni akarta, hogy mi az újság a műhelyben és hogy a főnöke meg van-e elégedve, Dinának kellett helyette felelnie és ő ezt oly szőzaporítással és oly meleg lelkesedéssel tette, aminőt maga Antonin sohase engedett volna meg magának.

— Hogy meg van-e elégedve a főnöke? De hiszen Toninnak a fizetésén kívül már régóta bizonyos része is van a párisi cég nyereségéből, és ezenkívül egy külön laboratoriumot rendeztek be neki, hogy ott zavartalanul kísérletezhessen és folytassa kutatásait. Amíg ő a laboratoriumában van, senki se meri háborgatni; még maga Esprit Cornat sem. Mert ebből a laboratoriumból ment ám világág azóta sok új találmány. És egy-egy új találmányra mindig véletlenül jut olyan esodamodón. Maga ugyan nem szereti a esodákat, Izoard bácsi; de ha elmondanám magának, hogy minődon találta fel kis villanylámpáját, ezt a kis esodálampást. Ennek köszönhetjük most azt, hogy im mindnyájan együtt lehetünk.

— Képzéljétek csak, egy szép napon a hulladékládában, ahol a csomagolástól elhullott maradókat tartogatjuk, egy nagy csomó fonnyadt fű száradt, melynek megmeszesítésével szőrakozott... Én épen aznap reggel elmondtam egy: „Üdvözlég Máriát.“

A vén negyvennyolcas félbeszakította. — Oh, te kis bálványimádó, hát még mindig hiszsz a te szentidőben? — Hiszek hát, rendíthetetlenből, mint valaha; mert mindig olyankor, amidőn így imádkoztam...

A derék Izoard türelmetlen mozdulattal fordult Eudeline asszonyhoz: — Hát eladnák-e valamit ezekből a lámpákból? — Nagyon sokat adunk el. Oly nagy a kereslet, hogy sajnálom, hogy nem tartottam Dinát idehaza. Most majd kénytelen leszek idegen segítséget magam mellé fogadni... No, de ez csak csekély baj; más az, ami engem aggaszt. — A karbonmées gyártásához — Eudeline asszony szemmelátható büszkeséggel bökte ki ezt a terminus technikust — feltétlenül szükséges Antonin jelenléte és neki maholnap be kell állania katonának. A multkor Esprit Cornat ur itt járt nálam, hogy velem megbeszélje, mit lehetne tenni.

— Edes Istenkém, hát ugyanazt, amit Raymondal — kotytyantott bele Dina szokott ugrifüleségével.

Eudeline asszony vállat vont.

— Értsd meg, leányom, hogy Raymond oly kedvezményekben részesítik, amelyekre az őcse nem aspirálhat. Raymond egy özveggy anya idősbik fia és a család támasza.

Eudeline asszony olyan kenetteljes és

ünnepléses nyomatékkal hangoztatta ezt a szót, a „család támasza“, és oly ájtatosan sütötte le a szempilláit, mintha az valami magasrangú hivatal volna. Dina erre egy ellenébést kockázattal meg. Antonin is támogatja a családot, sőt sokkal hathatósabban, mint a bátyja. Arról majd akkor fogunk meggyőződni, ha nem lesz idehaza.

Az anya és a kis vörös ifju egyhangulag hevesen tiltakoztak:

— Oh, Dina!... Izoard, akinek figyelmét a milánói rizs-kása teljesen lekötötte, felvette a fejét.

— Hol tart Raymond a tanulmányai-ban? Ó úgy látszik, télen vesztegel.

— Ugyan, Izoard barátom, ne mondja ezt, — szölt Eudeline mama méltatlan-kodva. Ha vesztett is egy kis időt, csak a mi kedvünkért tette. Hogy komoly állásra tehesen szert, felvételi vizsgára jelentkezett a tanárképző intézetnél, minek következtében huszóves koráig kellett a gimnáziumban maradnia.

Hogy a tanárképzőbe nem vették fel, nem az ő hibája, hanem a vizsgázó tanár hibája, akinek bölesészeti mézete nem quadráltak az övével. Azt mondta mindenki! Raymond aztán másodszori felvételi vizsgát akart tenni; de Marquis barátja lebeszélte róla és bebizonyította, hogy sokkal okosabban teszi, ha a jogot végzi, hogy aztán a külügyi minisztériumban belépessen, ahol kezeskedik érte, hogy fényes fizetése és sokkal jobb jövője lesz, mint a tanárképzőben. Erre aztán vaszorgalommal vetette rá magát a jogtudományra és néhány hónap mulva már referendárius lesz. De előbb még — köztünk maradjon — meg fogják őt választani az „A“ elnökének.

Izoard kérdőn ránezza szedte sűrű szemöldökét:

— Az „A“ elnökének?

— Igen, a párisi egyetemi hallgatóság egyesülete ez. Ó már most is bizottsági tag és kilátása van rá, hogy a jövő hónapban történő választások alkalmával ő lesz az elnök.

— És mennyit jövedelmezhet neki ez az állás?

Eudeline asszony erre némi göggel azt felelte, hogy ez az állás nem jár fizetéssel. Dina pedig nevetve tette hozzá:

— Azok az állások, amiket Raymond-nak kínálnak, mind ilyenek; — előkelők, de nem járnak fizetéssel.

(Folytatása következik.)

VASÁROLJATOK MAGYARNAL!
YOZWIAK W. J.
 meszaros és hentes
 — 1211 ST. CLAIR STREET, —
 YOUNGSTOWN, O.
 Telefon 581 Main.

HUNFALVY HUGÓ
 HITES ÜGYVED ÉS JOGTANACSOB,
 közjegyzői hivatal.
 Iroda a főpostával szemben.
 231 BROADWAY, New York City.

A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA
 Bivállal jutányos árak mellett bármily nyomdai munkát. Újságtól kezdve névjegyet. ALAPSZABÁLYOKAT A LEHETŐ LEGOLCSÓBBAN KÉSZITUNK. Aki szép, izéles munkát akar, forduljon hozzánk.
Vidéki megrendelések pontosan és közöltetnek.
 ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ **A BEVÁNDORLÓ NYOMDÁJA** ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦
 153 East 4th Street, New York.

RIZSAK JANOS KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE
 127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.
 PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.
 MINDENMÉK közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.
 REAM BIZOTTI ÜGYEKBE pontosan és lelkiismeretesen járok el.
 AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM A HAJÓHOZ.
 UTBAIGAZITAST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIKÖZLETEK:
ALPHA, N. J. WHARTON, N. J.
FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

LEGOLCSÓBB és LEGBIZTOSABB
 HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH ÉS FIA
 KÉT MAGYAR BANKHAZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK, a 66-ik utca sarkán.
 1431 FIRST AVENUE, a 74-ik utca közelében.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek kiadásáért.

NEW YORK ALLAM.

KNAUTH, NACHOD és KUENE, 15 William street, New York.
KISS EMLI, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.
NEMETH JANOS, 457 Washington street, New York.
ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben.
 Pénzküldések és hajójegyelvadás.
 Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 141 Federal street, Youngstown, O.
SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431—1 Avenue, a 74-ik utca közelében.
 Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet.

PENNSYLVANIA ALLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.
 Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részbe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakon az ó-hazába sehol olcsóbban nem kaphatók.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.
 Alapítke \$500,000.00, tartálékalap és szét nem osztott nyereségy \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.
KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa.
 Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hivatal. Pontos pénzküldés.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leeburg.
 Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldő és hajógyiroda.
SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120—122 Wyoming Ave.
 Tőke 100,000 dollár. Főleleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvániának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ALLAM.

THE BRIDGEPORT BANK & TRUST COM. PANY, Corner Main and Lincoln Avenue, Bridgeport, Ohio.
 Pénzt kamatoztat, küld az ó-hazába. Hajójegyeket elárúsít minden vonalra. Hazai ügyeket gyorsan és jutányosan elintéz.
PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, Ohio.
 Államilag engedélyezett hajójeggy, pénzküldő és közjegyzői iroda.
PERCZEL LAJOS, 532—534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ALLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.
 Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ALLAM.

RIZSAK JANOS, 127 Second street, Passaic.
 Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratot elkészít.
JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.
 Pénzküldés, hajógyiroda és közjegyzői hivatal.
WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton.
 Pénzküldő és hajógyiroda. Háza, telek vétele és eladása.

CONNECTICUT ALLAM.

BANDRE ANDRAS, 606 Bostwick Ave., Bridgeport.
 Pénzküldéseket gyorsan és pontosan közvetít, hajójegyeket a legjobb vonalakra árusít, közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet. A saját házában lakik.

INDIANA ALLAM.

INDIANA TRUST AND SAVINGS BANK, 3338 Mich. Avenue, Indiana Harbor.
 Pénzt kamatoztatásra elfogad, pénzküldéseket eszközöl az ó-hazába gyorsan és biztosan. Hajójegyek minden vonalra. Közjegyzői hivatal. Telkeket elad és házépítéssel köleséket elolegez.
VIRGINIA ALLAM.
FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, APPALACHIA.
 Tőke és felesleg 50,000.00 dolláron felül. Minden pillanatban felmondható betétek után három százalékot fizet.

Magyar fogorvos
 Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KERN
 233 EAST, 10. UTCZA, NEW YORK.
 — Az első és második Ave. közt. —
 RENDEL: Reggeli 10-től esti 8-ig. Vasárnap: Reggeli 10-től d. u. 1-ig.

WARADY LAJOS
 Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése.
 PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZÁBA.
 Az összes hajóvonalak képviselője.
 HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
 Magyar közjegyző.
 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

KAIL G. ARPAD
 BANK ÉS HAJÓJEGYÜZLETE
 — Alapított 1890-ben. —
 Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ó-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
 UNIONTOWN, Pa., W. MAIN STREET.

Ferencz Ferdinand.

Majd husz éve már annak, hogy az akkor még csak „prezumiiv“ trónörökösünk a Sopronban állomásozott 9-ik huszárezrednek parancsnokságát átvette. Ebben a minőségében az ezrednek tisztikarát egy különös ezredparancsnal, Reservat-Befehl, lepte meg, amelyben annak konstatálása után, hogy a parancsnoksága alatt álló tisztek a szolgálattól kívül való érintkezésben — elég helytelenül — a magyar nyelvet szokták használni: figyelmezteti őket, hogy egymás között mindig a német szolgalmati nyelvet tartoznak kultiválni. Ez az ezredparancsnal kizárólag a nyilvánosságra is és akkori nap-sajtónk kínos érzéssel és megfelelő kommentárokkal vett róla tudomást.

1901-ben a nálunk is nem éppen előnyös oldaláról ismert reakciónárius és magyarellenes „Katholischer Schulverein“ védnökségét fogadja el, kijelentve az egyetlen tisztelegő küldöttségének, hogy minden tetterejét rendelkezésükre bocsátja.

Nem lesz érdektelen ezzel szembe állítani, hogy a majdani homógiálisan tisztelendő trónörökösünk addigig egyetlen egy magyar közintézményt sem tüntetett ki támogatásával, vagy csak egyszerű látogatásával is.

A következő évben a czári udvar látogatására indul. Diszkisereitől Magyarországi képviselőtől gróf Zichy Jánost, a néppárt akkori elnökét jelölte ki. Széll Kálmán csak a legnagyobb erőfeszítéssel Goluchovszki külügyminiszternek és Szedchenyi Gyula gróf ő felsége személye körüli miniszternek hathatós támogatása mellett tudta elérni, hogy Zichy János gróf helyébe trónörökösünk más, Ehrenkavaliert választson magának. Ferencz Ferdinand azonban nem adta fel a játszmát. Edward király megkoronázata alkalmával angolországi utjára diszkisereitül egy német-osztrák, egy magyar, egy cseh és egy lengyel főurat visz magával. Már akkor sokan úgy magyarázták a főhercegnek ezt a demonstrációját, hogy Csehországot és Galiciát egy sorba helyezi Magyarországgal, vagyis, hogy trónörökösünk éppen olyan ellensége a dualizmusnak és ugyanolyan federalista, mint amilyen néhai apja volt, aki Hohenwart gróffal annak idején intim barátságban állott.

Az 1893-ik évben földköri utjáról Triestben partra érve, mely megindulással fejezi ki örömet, hogy visszatért kedvelt hazájába — Ausztriába. Nálunk meglelt kintéljes felajdulás, hogy Magyarországról meg sem emlékezik, hogy trónörökösünk, vagy nem tekint Magyarországot is hazájának, vagy — ami még rosszabb — hazáknak Ausztriába bekebelezve képzeleli el.

A magyar közvéleménynek rossz a memóriája. Nincs bennünk semmi a híres oláh „cinye mintyéből“. Amikor a trónörökös ennyi tanfeljelt adta irányunkban viseltett érzelmeiről, a mi tájékozatlan publikumunk és nap-sajtónk, majd a legújabb időkig Faust ártatlan Gretchentjevel tépelődött azon, hogy „szereget... nem szeret... Csak kevés politikusként figyelte meg azt a különös körülményt, hogy azok a legmagasabb rangú tábornokok, akik az u. n. kilenczes bizottságnak programját annak idején ő felségének megerősítésre ajánlták, a közügyek zinpádról úgy elűntek, mintha valami súlyosabb nyelve volna el őket. A közkezdelt Pit-rojchet menesztették, senki sem tudja, hogy miért. A volt vezérkari főnököt, Beck bárót, annak idején a dalmát tengerpárti kombinált hadgyakorlatok vezetésével megbízott trónörökös öly feltűnően keltő módon hordja le, hogy a szolgálattal megöszült tábornok azonnal nyugdíjba megy. Schönaiheknak is kis hujja, hogy állásába nem került az a vigyázatlanságra, hogy a koalíziós kormány- nak redukált katonai követeléseit egy félhivatalos kommünikében teljesíthetőnek és a hadsereg egységével összeférhetőnek jelentette ki.

Ferencz Ferdinandnak az ideai romániai látogatása küszöbén a romániai orvosi kar elhatározza, hogy politikai okokból a Budapestent tartandó nemzetközi orvosi kongresszuson nem vesz részt. Károly román királyt ez a mai á propos határozat nagyon kellemetlenül érintette, úgy, hogy személyes befolyását is latba vetette a határozat visszavonása érdekében. Már nyélbe is volt ütve a dolog és a román király örömmel jelentette magas vendégeinek, hogy a monarchiáknak kötött szö-

A közelmúltban, Budapesten, egy új magyar, politikai hetilap indult meg: „Hételő Post“ ezimén. A lap, melynek szerkesztője dr. Szánádi Ignác, remekül van megszerkesztve és a fejlett magyar hírlapirodalomnak díszére való. Belőle közöljük a feltűnő és rendkívülien érdekes cikket, mely a trónörökösöt kellő világításba helyezi.

TITKOS

BETEGSÉGEKET — FOLYAST ÉS GYULADÁST A CSÖBEN stb. biztosan és gyorsan gyógyít a MERSITS-féle „INJECTIN“ nevű befekendő szer és a „SANCTIN“ vértisztító cseppek. — E KÉT SZER EGY FINOM FECSKENDŐVEL 2 DOLLÁR bekiudése után bármely címre titoktartás mellett elküldjük, úgy, hogy ott már nem fizet rá semmit. — Ugyiszintén betegség meggyógyításra szolgáló ÖVSZEREK is kaphatók.

Vörös Kereszt ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBA

8901 Buckeye Road, CLEVELAND, OHIO.

Bővebb felvilágosítást és hasznos tanácsadót INGYEN küldünk.

Egyedül kapható a... Munkát, vagy bármilyen alkalmazást keres fiatal, gyermektelen házaspár. Beszélnek magyarul, németül. Szíves értesítések így címzendők: Kill István, 206 Parker Avenue, Passaic, N. J. (4-szer)

A trónörökösök szinajai tartózkodása idején ott settenkedett Scotus Viator barátunk is, aki legújabb „Abszolutizmus Horvátországban“ című brosúrájában melegen ajánlja a dualizmusnak egy „mésékelt federalizmus“ által való helyettesítését.

Ha ezeken a viszontagságos dolgokon egy kis szemlélt tartunk és ha mindezekhez segítségül hívjuk a „Reichspost“ egyes sugalmazott cikkeket és Popovici Aurélnak Grossösterreicherjét, — mely munka nyilvánvalóan a trónörököshöz van dedikálva — akkor nem sok fantáziát megkonstruálhatjuk magunknak a Ferencz Ferdinandban megtestesített politikai rendszert. A dualizmus agóniában van, annak helyét az etnikai alapokra feltehető „mésékelt federalizmus“ kell, hogy elfoglalja. A német kézikönyveknek egy igen kedvelt ezimét variálva, az új politikai rendszer vedameumjának ezimét ez volna: Der kleine Federalist, oder die Kunst „Gross-Österreich“ Etapenweise zu errichten. Tartalma pedig ennek a kézikönyvecskének a következő volna:

Minden kihirdetés TIZ szög 25 cent. Minden további szög 2 cent. Kihirdetések előre fizetendők.

EGYHAZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze: HARSÁNYI LÁSZLÓ.

A COLUMBUSI ÉS VIDÉKI MAGYAR REF. EGYHÁZ. A lelkipásztor ezimé: Rev. ALEX. SZÉKELY, 1764 S. Washington Ave.

Asszonyok és leányok kerestek a „Star“ ingkesztő gyárba. Állandó munka. Vasalásra, öltöszék, dizájtés, varrás. A tanulás ideje alatt is fizetnek.

Munkát, vagy bármilyen alkalmazást keres fiatal, gyermektelen házaspár. Beszélnek magyarul, németül.

A federalizmusnak további szakaszai volnának: Csehországnak kétfelé osztása előbb közigazgatásilag, később közigazg. is. Galiciának szintén egy lengyel és egy ruthén tartományra való felosztása.

Minden józan ember azt fogja mondani, hogy, hogy az itt vázolt hihetetlenül hazárd és kalandorizmi politikának képviselői nem a politikai fórumra valók, hanem azokat, ha csak egy időre is, valami szanatoriumban kellene elhelyezni. A legszomorúbb dolog az egészben az, hogy ennek a kalandorpolitikának matadorjai, a Luegerek, Lichtensteinek, Geszmannok ezeket a torzveteket unisono úgy tüntetik fel, mintha azok a trónörökösöknek legtitkosabb vágyai volnának.

Szerkesztői üzenetek. HONVAGY. A teremés munkája sem ment percek alatt. Ne akarjon tehát az lstenre rálí-czíálni. Kijött ide, hogy dolgozzék és munkája után boldoguljon, hát dolgozzék és annyit dolgozzék, hogy boldoguljon, hogy munkájának eredménye legyen.

Magyar Demokrata Klub. Klubhelyiség: 322 East 72-ik utca, New York. Gyűléseit tartja minden pénteken esti 8 órákor. Hivatalos nyelve: Magyar és angol.

KIS HIRDETÉSEK

Mrs. Szilágyi budapesti egyetemen végzett és a new yorki Board of Health által engedélyezett okleveles szülész. Segélt és tanácsot nyújt, a legnehezebb szülések-nél is.

LITTLE HUNGARY ELSŐRANGU MAGYAR VENDEGLŐ ÉS BOROZÓ. Fort Dearborn Building, Chicago.

Balogh Sándor MAGYAR ÉTTERME ÉS BOROZÓJA. 103 második Avenue, New York.

Bányászt keres. A POCAHONTAS CONSOLIDATED COLLIERIES CO. 60 bányászt keres munkára.

HARRY M. MATZ, POCAHONTAS, Va. Itt kaphatni a legfinomabb italokat. Old-belyek a vendégek számára.

Magyar Demokrata Klub. Klubhelyiség: 322 East 72-ik utca, New York. Gyűléseit tartja minden pénteken esti 8 órákor.

Kérjen árjegyzéket. ameddig a készlet tart. Importált hazai és idegi felhár: beszédek, magyar dupla lemezek, ceterák, cimbalomok, harmonikák, imák és órák, könyvek, valdó játékok, pák és zsepkék, házi tárgyak, ez a titkok, aranyrukkák és sültve-lök.

Legolcsóbb árak SZILVORUMRA, TÖRKÖLYRE, COGNACRA, GINRE, WHISKEYRE. Kuldje be a megrendelést MARBLE PALACE LIQUOR CO., Wheeling, W. Va.

HA NEM BESZÉL ANGOLUL és ha akarn tudni, akkor küldje be a nevét és pontos ezimét MANDEL ERNŐK 6 majd felvilágosítást fog küldeni, hogyan lehet megtanulni három hónap alatt.

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló“ minden ügynöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

GUTTMAN J. és TSA. a Nyugat első magyar könyvkereskedése. Imakönyvek, regények, történelmi munkák és minden egyéb könyvek, hazai dolmányosok, szegedi paprika, lipóti tészta, magyar szilárd-vár elárulása nagyban és kisgyulban. Foly-nyos árak. Postal megrendelések postáon szü-küldhetnek.

I. A. GAREE. 1064 MARKET St., WHEELING, W. Va. Tiszta Rye és Bourbon whiskey, kitűnő borok, gin, cognac, rum, kümmel, tör-köly, szilviorium és minden más ital.

Lelkészek és egyetli titkárok ne fe-ledjék, hogy KÉTSZAZ HIMZETT MAGYAR ZÁSZLÓ hirdeti, hogy az egyedüli megbiz-ható magyar zászló- és jelvény-kesztő PERÉNYI BÉLA. 335 East 14th street, New York.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY). Pittsburgh, Pa. Alapított 1905-ben. Igazgatósági ülését tartja minden hónapban saját helyiségében.

Most a czár be-esinálni kell va-mép öhajját biz-vegből 1905 ok-alkotmányról s-a választói jó-való biztosítás-Ennek az let-első izben ösz-zeki képviselők-dó párton a sz-ezzel a párttal t-maradhatott eg-oszlatták. A m-érvében, de m-zeki lett. Ismét-harmadik dum-egészen új vála-ment végbe, a-ki avégből, hog-párttöbbsége biz-esendben, és re-megszervezte

Másoc... A b... II. Miklós... I. Miklós... ből a városok iratot nyújtott az alábbi külön-„Bizunk b... orosz nép báru-jével való érint-ni nagyratörö-logat.“ A czár azonb-kifejezt és pas-letékelt, viss... Ez azonban a-Évek multak. H... A munkások sz-zakok szörnyű-ték az országot; titokzatos mód-íróasztalán. E... talmaztak és az-származhattak. levelektől, de... akarta a munk-... amikor a téli p... munkások ezre-pópa vezetése t-be vad közakok-lenül pusztított-san megsebesít-kat lettek. Es... A munkások, hogy a czárt t-kasság gyászos-nem világozták-akarták az czár-állapotukat. A... a memorandum-akkal kergette-czár ugyanis b-a hatalom az ő-jebb egy tény-... munkások tűnt-sem hatalomna-akarta mutatni-ny sem viseltet-... amennyiben az-... adatnak, azoka-nem habozók-férfiu, aki esak-lamit, ha nála e-... Ge. De ez is előf-talanos sztrájk... munkái beszu-vasuti kalauzok-kolokhoz. Előb-ugyan a postai-azonban, képe-sérletnek bizo-ant a forgalom-szes nyugtalans-ságok pedig teh-téhat legalább-volt! Most a czár be-esinálni kell va-mép öhajját biz-vegből 1905 ok-alkotmányról s-a választói jó-való biztosítás-Ennek az let-első izben ösz-zeki képviselők-dó párton a sz-ezzel a párttal t-maradhatott eg-oszlatták. A m-érvében, de m-zeki lett. Ismét-harmadik dum-egészen új vála-ment végbe, a-ki avégből, hog-párttöbbsége biz-esendben, és re-megszervezte

VASÁRNAPRA

A „Bevándorló” pénteki szépirodalmi melléklete.

VI. ÉVFOLYAM. 95. SZÁM.

Literary Section of „A Bevándorló”

PÉNTEK, 1909. NOVEMBER 26-án.

II. Miklós cár és tanácsadói

(Folytatás.)

VI.

A birodalmi дума.

II. Miklós cár trónralépése alkalmából a városok képviselői hódoló emlékiratot nyújtottak át, mely egyezkedés között az előbbi különös passzust tartalmazta:

„Bízunk benne, hogy felséged az orosz nép bármely rendjének képviselőjével való érintkezésében meg fogja találni nagyratörő terveit biztosítékainak zálogát.”

A cár azonban esodálkozásának adott kifejezést e passzus fölött és azt, mint illetéket, visszautasította.

Ez azonban a forradalom előtt történt. Evek múltak. Elmúlt a kodinkai tragédia, a munkások sztrájkja is végbement; a közigazgatás szörnyű kegyetlenkedései remegteték az országot, mikor a cár egyszer csak titokzatos módon egy-egy levelet talált íróasztalán. E levelek fenyegetéseket tartalmaztak és az anyacézár környezetéből származhattak. A cár megjéjdt ugyan a leveleket, de hajthatatlan maradt. Nem akarta a munkások küldöttségét fogadni, amikor a téli palota elé vonult a tüntető munkások ezreket számláló serege Gapon pápa vezetésével. A tüntetők seregéhez vad kosztók vágattak, kik könyörtelenül pusztítottak. Ezren és ezren súlyosan megsebesültek, több százán halálukat lelték. És miért?

A munkások, abban a meggyőződésben, hogy a cárt tanácsosai elámitják, a munkásság gyűlölettel szemlélte a munkások helyzetéről fel nem világosították, — memorandumban akarták a cár értésére adni vigasztalan állapotukat. A cár azonban nem akarta a memorandumot átvenni; inkább közzéadta a kérését és ölette a népet. A cár ugyanis bizonyos volt benne, hogy a hatalom az ő részén áll, ő pedig legfőbb egy tényleges erőnek engedne. A munkások tüntetését pedig sem erőnek, sem hatalomnak nem tekintette. Meg akarta mutatni, hogy semmi érdeklődés sem viselkedik a nép óhajára iránt; sőt, amennyiben azoknak hangosabb kifejezés adták, azokat fegyveres erővel elnyomni nem habozik. A cár, egyszerűen, olyan férfi, aki csak akkor vesz fontolóra valamit, ha nála erősebb ellenfél van dolga.

De ez is előfordult, mikor kitört az általános sztrájk. Oroszország összes gyári munkásai beszüntették a munkát. Még a vasúti kálauzok is esatlakoztak a sztrájkhoz. Előkelő hölgyek próbálkoztak ugyan a postai szolgálat ellátásával, ami azonban, képzeltetőleg, igen győnge kísérletnek bizonyult. A vasutas sztrájk miatt a forgalom szünetelt. Mindenféle véres nyugtalanság terjedt, a rendőri hatóságok pedig tehetetlenek voltak. A helyzet tehát legalább is kritikus egy helyzet volt!

Most a cár belátta, hogy itt csakugyan esznelni kell valamit; hogy most már a nép óhaját bizony meg kell hallgatni. E végből 1905 október 17-én közzétette az alkotmányról szóló manifestumát, mely a választói jognak legszelebb alapon való biztosítását ígéri.

Ennek az lett a következtése, hogy az első ízben összeült дума többsége ellenzéki képviselőkkel szerződött. Az uralkodó párton a szociáldemokraták voltak; ezzel a párttal tehát a cár kormánya nem maradhatott együtt. A dumát tehát feloszlatták. A második дума talán kisebb mérvben, de mindamellett szintén ellenzéki lett. Ismét feloszlítás következett. A harmadik дума választása már annak az egészen új választási törvények alapján ment végre, amelyet Stolipin dolgozott ki avégből, hogy a reakcionárius elemek párttöbbsége biztosítsák. Közben pedig, esendben, észrevétlenül, a cári kormány megszervezte az „igazi oroszok”, az

„orosz nép”, „a fekete banda” szövetségét, amelyek pogromok által ellenforradalmat szítottak és amelyeknek feladatuk, megsemmisíteni a nyugtalan elemeket, akár forradalmiak, akár nem. A dumába levő jelenlegi jobbpárt programjának az a főpontja — utalok a cár októberi manifestumára — hogy a népképviselet elve visszafelújítja.

Tehát újból elérkezett az az idő, amikor a cár megint erőnek érezhette magát. Fogadta az imént említett orosz népszövetség küldöttségét, mely által magát, mint hatalmas önkényuralkodót ünnepeztette és hódoltatta, és a szövetségnek köszönetet mondott, — ami az orosz értelmiség körében visszataszítást szült. Mert hiszen a népszövetség vezetői — köztük például Dubrovics — rendezték a pogromot, ők az okai annak a sok üldözésnek, száműzésnek, kivégzésnek, melyek megtizedelték a becsületes polgárok ezreit és ezreit.

1906. április 27-én fogadta a cár a téli-palotában az első дума küldöttségét. A népképviselek színes nemzeti viseletben jelentek meg. A fogadás után a cár állítólag így kiáltott fel:

— Ah, qu'ils puant, ees députés! (Ej, mennyire büzlének ezek a képviselők!)

Ebből is látszik, hogy a cár valóságos utálja őket.

Vanovszky miniszter a reformtörvények öszinte híve volt; ezért aztán az öreg hazafit a cár nyugdíjba küldte. Vanovszky a bucsuüaudiencián megjelenvén, ezt az alkalmat felhasználta reformszemlének előadására. Mint a távozó miniszter utóbb bizalmas körben előadta, a cár igen türelmetlenül viselkedett: megkérdezte tehát a cárt:

— Talán siet, felséges uram?
— Valóban, — felelte a cár — sürgős és igen fontos dolgom van. Nagybátyám, Konstantinovic Dimitri megígérte nekem, hogy megmutatja két pompás esődörét.

Vanovszky azzal a keserű megismeréssel távozott az audienciáról, hogy a cárt jobban érdeklik a lovak, mint a legszentebb emberi jogok, mint a nemzet sorsa. És a cár következetes marad ahhoz a mondásához, hogy amit ő akar, hát azt keresztülviszi. A birodalmi дума összehívása után egy évre, következésképp szolt a képviselőkhöz:

— Azok a reformok, melyeket október 17-én kelt manifestumomban hirdettem, változatlanul megvalósítottak; és azok a jogok, melyeket az egész népek adományoztam, visszavonhatatlanok. Az én független uralkodói jogom azonban épp oly változatlanul fennmarad, mint régen. Ezt azon való felháborodásában jelentette ki a cár, hogy őt az első dumában „alkotmányos” uralkodónak merték nevezni.

Kézfogó előtt

Irta: Szabolcska Mihály.

Mosolyog még,
Mosolyog az őszi rózsza,
Lesz virág még.
Ha csak az ős le nem tépi
Akkoráig.
Holnapután ilyentájj.

Legalább mi
Védjük meg a mi bokrunkat,
Kis angyalom.
Nyissuk ki az ablakunkat,
Nyissuk rájuk, s még a jövő
Északára:
Hagyjuk nyitva utójára!

Hogyha a mi
Édes édes álmunk borul rájuk:
Friss virágot
Hoz hajnalra minden águk.
Sőt amelyik beteg is most:
Ujra épül,
A mi szívünk melegétől.

Végzet

Irta: Telekes Béla.

Oh, ne kaczagj a vén meséken,
Mik rontó bűbájt emlegetnek.
Gonosz rém les rád alva s ébren,
Nem tudhatod, hogy mikor ejt meg.

Ősökről átszáll unokákra,
Szülőid nászán már megátkoz,
Hol a gyönyört is jajra váltja
S gondot sző bölcsöd fátyolához.

Első vágjad, mely semmivé lesz:
Első győzelmé már felelted.
S többé egy vágjad sem oly édes,
Uj csalódástól kell remegned.

Bohó játékban, munka harcán,
Nők karja közt, ihlet magányban,
Vagy ha döszölve is mulatsz tán:
Melletted mindig egy nagy árny van.

S szeretnél olykor fölzkogni...
Már hány csalódás, mennyi gond ért!
S megborzongat — nem is tudod, mi!
S ugy fáj a lelked — nem tudod, mért!

Ugy rémlik, szélén állsz a sirmak,
Féled vigyorgó vész nevetget...
Elátkozott, rossz fényű csillag
Szikrázik baljósan felelted...

S egy hang szól: Véget ért a játék...
Mecsal a nő, az ihlet ott hagy,
Médő munkád... Mire vársz még?
Kész már a sir, hogy beleroskadj!

AZ ÉBREDÉS

Irta: Leo Larguier.

Ünnep volt s az egész kis város a piacra tödült. A meleg júliusi délutánon népes volt a Manduel-tér s a szabad sátorokban és az összes csapszékekben hemzsgött az ivó közönség.

Mikor az este leszállott, már csak a tiéskör énekeltek józanon, más mindenki be volt esipve, akár ezivil, akár hadfi lett legyen. Mindenki hangosabban beszélt, mint szokott s a cipők és bakancsok fehér porral voltak borítva, mintha be lettek volna lisztezve.

A nyilvános ünnep szétaprózódott sok-sok intim ünnepé azokban az apró házakban, ahol ragyogott az emberek arca s a nagyobb igazság bizonyosságát ököllel és tenyérrrel verték az asztalokat, hogy összeszendültek a boros poharak.

Ejfélfelé indultak haza egy ilyen vidám helyről hárman: Paul, a szabó fia, Pascal Acabé és Polydor Anicet, akinek az apja késes a Neuve-uteza sarkán.

A Boers-korszakban voltak, ahol régi barátakkal ismerkedtek újra össze, s mindenki fizetett egy-egy üveg cseresznye pálinkát; onnan elmentek a Clatanes vendéglőbe, onnan az ideálba. Ekkor a két barátunk nagyszerű ideája támadt. Paul Japavaire rögtön haza futott.

Mindenki aludt s ő kelme egy komótból kiszedett egy öreg káplár uniformist, egy veres pantallót és egy rövid tört, a bátya holmijait. Aztán visszavágtatott a Cing-Ormeau-utezán végig, arra a sarokra, ahol Pascal Acabé virrasztott Polydor Anicet fölött.

Ráhúzták az egyenruhát s karon fogva, mert a lábai igen nehezen lógtak, beszéltak vele a városba, amely egészen néptelen volt e késő órán...

Csengettek egy kis kapun, amely egy nagy köfal közepén volt. Egy percz mulva megjelent egy katona. Beléptek a kaszárnya udvarára. Régi, sötét épület volt. A két jóbarát tisztességesen előadta az őrnek, hogy ezt az idegen katonát az utcán találták fe-

ve. Bizonyosan beteg, vagy tán egy pohár bort is ivott, de ők becsületes dolognak tartották, hogy behozzák a kaszárnyába. Ott hagyták a barátjukat a strázsza kezén s elmentek.

A kis kapu becsukódott s ők vidám lélekkel néztek vissza a borostyán befutotta ódon falra.

Másnap reggel Polydor Anicet, akit a katona barátságosan lefektetett egy matrácra, felébredt és ismeretlen helyen, idegen zaj között találta magát.

Először ásitott egyet, aztán a levegőbe kapott, mintha legyet akarna elfagni s ami azt is jelentette: vajon nem álom ez? Aztán körülnézett.

Egy őrmester állt előtte s néhány marciális szót szolt hozzá. Azt parancsolta, hogy keljen fel, aztán néhány háziállathoz hasonlította.

Körül tisztek és katonák állottak. Polydor nem értett ebből semmit.

Az álom részegsége, meg az esti italok göze még mindig ott mozogtak benne. S a haza diésősége és a cseresznye-pálinkák szesze egyformán kavargott a fejében.

Megdörzsölte a homlokát és lelökte fejéről a sapkát.

És teljes elámulással gondolkodott. Valósággal ő legyen ez a valki, itt, katonák közt, katona ruhában?

Mi történt vele? Azt hitte, hogy tisztára megbolondult.

— Félénken hebegte:
— De én nem vagyok... én nem vagyok...

Hirtelen a neve jutott eszébe s oly hangosan esendült a fülébe, mint a trombitaszó: Polydor Anicet!

Körül a komor alakok földerültek s eszébe jutott minden Anicet, aki a kis városban élte le életét s akik közül soha se lett katona senki. Fölugrott és rákiáltott az őrmesterre torkszakadtából:

— Én nem vagyok katona, én Polydore vagyok, az Anicet fia, a Neuve-uteza sarki késes fia... — és hozzátette: —... De ha mégis itt vagyok... akkor már nem tudom, ki vagyok!...

Találkozás

Irta: Vértessy Gyula.

Nem jó, ha valamit
Epekedve várunk;
Másképp álmodtam én
A találkozásunk.

Azt hittem olyan lesz
Mint mikor az égen
Két cikázó villám
Felhők tetejében
Egy sugárba ivel
Tüzes epedéssel
S mi utjába esik
Hasogatja széjjel —
Azt hittem olyan lesz
Mint mikor két penge
Fényesen cikázva
Kerül szemtől szembe —
Azt hittem, hogy e föld —
Megáll ama perczben
Amikor a kezéd
Ott pihen kezemben,
Amikor az ajkad
Ég a csóktól s éget,
Amikor karomba'
Tartalak majd téged.

S ime találkoztunk
Szomorúan, busan;
Szomorúság sötét
Kertje felé utban.

Két szomorú ember
Rátalált egymásra
Napsugaras nyárba...
S ködös őszt éreztek

Szakaszhatáron túl

Irta: Bedő Gézáné.

— Kezeit eskölom! Oh mily kellemes meglepetés. Mit keres nagysád ebben a Sodomában?

— Hát még ezt sem tudja? Hogyan él maga? Vendégszerenepelni jöttem. Felkönyörgött egy budapesti direktor. Tudja, rosszul áll a szénája. Remélem, hogy ott lesz tapsolni? No, de most sietek. Tudja mit! Legyen kedves, udvarias és kiserjen haza. Annyi sok-sok traacesolni valóm van magával. Hiszen egy örökkévalóság óta nem láttam.

Ez a párbeszéd és találkozás a József-köruton történt, délelőtt 11 órakor, Bárdy Árpád honvédhadnagy és Mártonffi Russi, jónévű vidéki primadonna között.

A hadnagy annak idején sokat kurizált a primadonnának egy vidéki városban, ahol Mártonffi Russi prásidiált, mint a muzsa fölkennt királynője. És ugyanesak segített huzni a diésőség szekerét.

Szívölj örült ma is a viszontlátásnak és a bűvös emlékek egész raja tödült szívébe, agyába. Megkapta újra a varázs és önfelédten merült el a leányból sugárzó kedvesség bámulatában.

Csak akkor eszmélt újra és ekkor színt megállott a szívverése is a megdöbbenéstől, amikor a primadonna hódító nyájassággal adta meg az engedelmet, hogy lovagja lehessen.

Mint örült szerencsétlenség ötlött eszébe, hogy összes nála levő és létező vagyona 12 filleren túl nem tür meg semmiféle lovagias szolgálatot.

Holnap vége van. Feje pedig még most is kóvályog egy éjjeli muri emlékeitől.

Leégve, kifosztva, egész vagyona mindössze egy szakaszjegyre erejéig birhatja meg az udvariasságot.

A bájos esábitó e kínos elmélkedés alatt már gyors léptekkel siet a legközelebbi villanyos megállóhoz.

— No, ugy-e velem jön — szolt hódító nyájassággal. — Villanyosan megyünk. Így hamarabb jutunk ahhoz, hogy kedves és zavartalanul esveghessünk otthon.

Nem volt mentség. Egy villanyos veszedelmesen közeledett. Ebben a pillanatban mint villám cikázott át Dárday agyán a gondolat. Szent ég! Hátha egy szakaszhatáron túl van az a nyugalmas édes otthon.

Oh, ez képtelenség. El kellene vesznem szégyenemben e leány előtt, ha siralmas pénzügyi helyzetemet megismerne.

Hogy ő, a sneidig hadnagy, bevallja, hogy nem gyönygyélet a tisztí élet! Nem. Ez lehetetlen.

Lázás izgalommal kapkodott egy mentő eszme után.

És ime! A legválságosabb pillanatban megjelenik az a bizonyos utolsó szalmazsál.

Lassu lépésben tart feljűk egy elegáns gummitalpu.

A kocsis reménytelenül köszönti a sokat ígérő párt.

Nincs idő a fontolgatásra; a villanyos esillingelve megáll.

— Jól van! — fohászodik fel magában Dárday. — Helyettesítse tehát a kocsi a sorsot.

A hadnagy intésére a fiaker gyorsan megáll és Dárday gavalléros udvariassággal segíti be hölgyét a kocsiba.

A primadonna a legbódítóbb mosolyával adja meg a kívánt címet. És ég! — Bizony nagyon túl van ez minden elképzelhető szakaszhatáron.

Kedvesen esvegték hazáig. Ezer esacsiságot.

A bájos szíren bámulatos memóriával elevenítette fel a mult édes emlékeit.

Dárday élvezte a váratlan viszontlátás örömeit és annyira magával ragadta a

